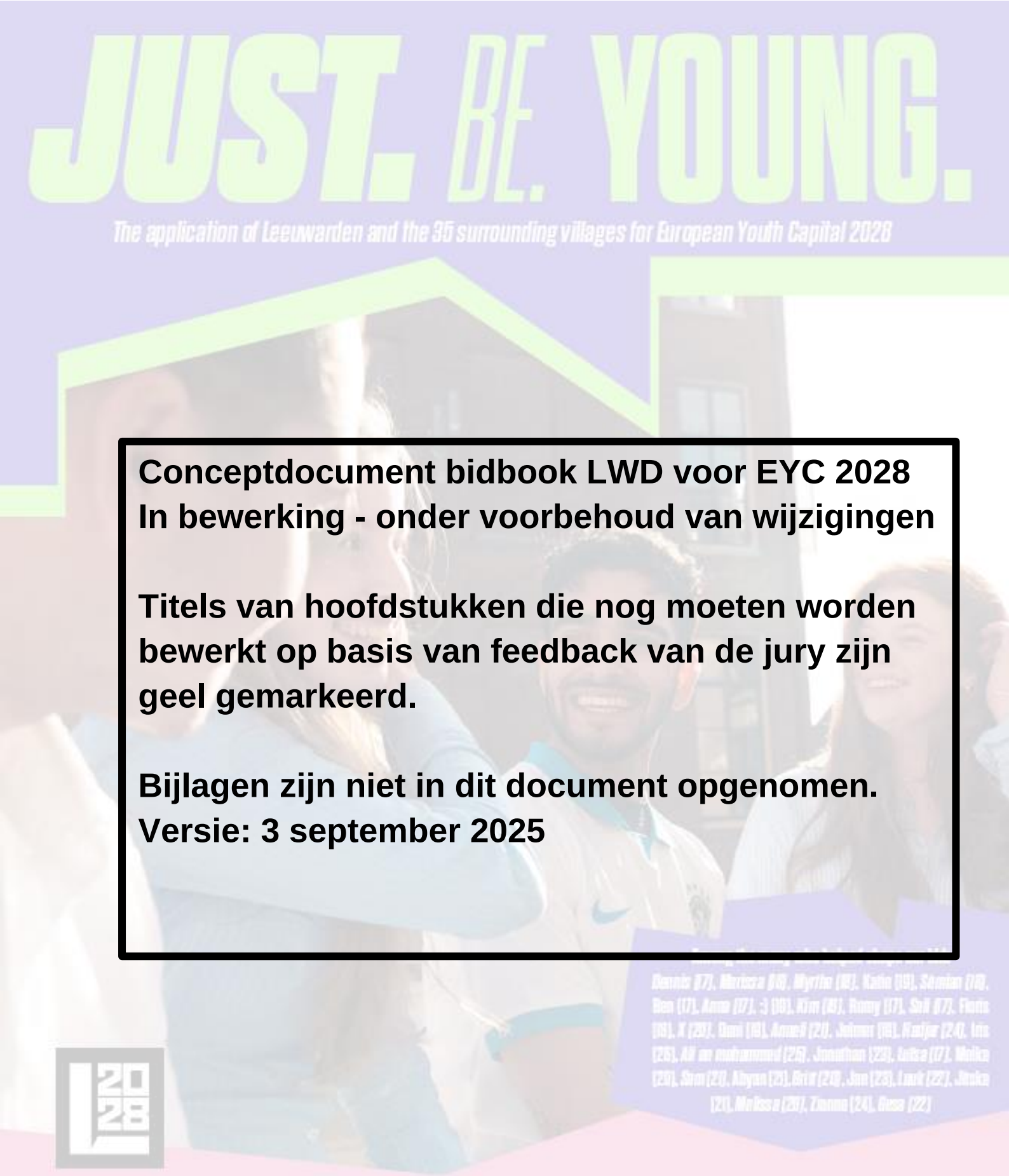
JUST. BE. YOUNG.

The application of Leeuwarden and the 35 surrounding villages for European Youth Capital 2028

Conceptdocument bidbook LWD voor EYC 2028
In bewerking - onder voorbehoud van wijzigingen

Titels van hoofdstukken die nog moeten worden bewerkt op basis van feedback van de jury zijn geel gemarkeerd.

Bijlagen zijn niet in dit document opgenomen.
Versie: 3 september 2025

Bankgegevens Europees Jeugdforum

Naam van de bank	ING bank Marnix Business Branch
Adres van de bank	1, rue du Trône 1000 BRUSSEL BELGIË
SWIFT- of BIC-code	BBRUBEBB
Rekeningnummer	375-1009152-43
IBAN	BE66 3751 0091 5243

Factuurgegevens indiener

Naam van de te factureren entiteit	Gemeente Leeuwarden
Officieel adres	Oldehoofsterkerkhof 2, 8900 JA Leeuwarden
Registratienummer	NL87 BNGH 0285 0048 67
Btw-nummer (indien van toepassing)	NL0019.03664.B01
Uw referentie (indien van toepassing)	NL22ZZZ500426880000
Contactpersoon	Dirk Minnema

Indieningsformulier voor de eerste ronde van European Youth Capital (EYC) 2028

A. Indiener

Gemeente	Gemeente Leeuwarden
Regio	Friesland
Lidstaat	
Totale bevolking	130.011 (1/1/2025)
Bevolking jonger dan 35 jaar	57.170 (1/1/2025)
Website EYC	Leeuwarden for European Youth Capital 2028 - Home

B. Wettelijke vertegenwoordiger van de gemeente

Achternaam	Van Haersma Buma			
Voornaam	Sybrand			
Functie	Burgemeester van Leeuwarden			
Adres	Oldehoofsterkerkhof 2	8900 JA	Leeuwarden	Friesland
Telefoon	+31582338888			
E-mail	secretariaat.burgemeester@leeuwarden.nl			
	Gemeentelijke servicecoördinator			
Achternaam	Metselaar			
Voornaam	Karen			
Functie	Projectleider			
Adres	Oldehoofsterkerkhof 2	8900 JA	Leeuwarden	Friesland
Telefoon	[redacted]			
E-mail	[redacted]			
Website van de stad	https://www.leeuwarden.nl/			

C. Ondersteunende jongerenorganisatie(s)

Naam van de organisatie	Tienskip			
Adres van de organisatie	Snekertrekweg 1	8912AA	Leeuwarden	Friesland
Telefoon	+3158 230 0669			
E-mail	info@tienskip.nl			
Website	https://www.tienskip.nl			
	Contactpersoon			
Achternaam	Kok			
Voornaam	Jeppe			
Functie	Initiatiefnemer			
Adres	[redacted]	8912AA	Leeuwarden	Friesland
Telefoon	[redacted]			
E-mail	[redacted]			

BIJLAGE X bevat een overzicht van de organisaties die onze bid ondersteunen.

> Ik hoop dat LEYC2028
> Een thuis zal zijn
> Veilig zal zijn
> Een voorbeeld zal zijn om na te volgen
> De nieuwe generatie zal inspireren
> Jong zal zijn
> Een plek van verandering zal zijn
> Een plek van delen en acceptatie zal zijn.
> - *Federica*

4. Gastvrijheid

Leeuwarden, geworteld in veerkracht en eigenzinnigheid, staat open voor nieuwe verbindingen. Onze stad is ontstaan uit het samenvoegen van terpen, en in diezelfde geest is onze gastvrijheid zo vormgegeven dat we als European Youth Capital van 2028 bruggen willen slaan tussen mensen, plaatsen en opvattingen. Leeuwarden is een gastvrije en toegankelijke stad, waar veel waarde wordt gehecht aan inclusie, gastvrijheid en het welzijn van haar inwoners en bezoekers. Initiatieven zoals de 'Iepen Hûske'-campagne, waarbij horecaondernemers hun toiletruimtes gratis openstellen voor het publiek, weerspiegelen de open, sociale sfeer van de stad. Het laat ook de inzet zien voor toegankelijkheid in het dagelijks leven. Die sfeer maakt van Leeuwarden een fijne plaats om te bezoeken.

Accommodatie

Leeuwarden biedt een verscheidenheid aan hotels voor verschillende voorkeuren en budgetten, met meer dan 1000 beschikbare bedden. De kamerprijzen variëren sterk, van € 57 tot € 179 per nacht. Deze prijzen worden grotendeels bepaald door de voorzieningen en de locatie. Veel hotels beschikken over rolstoeltoegankelijke kamers, liften en badkamers voor gasten met een mobiliteitsbeperking. Zie BIJLAGE X voor een gedetailleerd overzicht van de verschillende accommodatie- en vervoersmogelijkheden in Leeuwarden.

Bereikbaarheid

Leeuwarden is gemakkelijk bereikbaar vanuit heel Europa, met verschillende vervoersmiddelen. De stad ligt op slechts twee uur reizen met de trein vanaf Schiphol, de op drie na grootste luchthaven van Europa, die rechtstreekse vluchten aanbiedt naar de meeste Europese hoofdsteden. Dichter bij Leeuwarden, op ongeveer 52 kilometer afstand, ligt de luchthaven Groningen Eelde. Van daaruit is de stad met trein of bus bereikbaar. De trein is een van de meest efficiënte manieren om Leeuwarden te bereiken. De NS biedt frequente intercityverbindingen vanuit grote Nederlandse steden zoals Amsterdam, Utrecht en Rotterdam naar Leeuwarden. Een enkele reis naar Leeuwarden kost maximaal € 35 tweede klas en er zijn verschillende kortingen beschikbaar, zoals groepstarieven en daluurtarieven. Voor wie met de auto reist, is Leeuwarden bereikbaar via de snelwegen: **A31, A32** en **N31**. De stad is ook fietsvriendelijk, en beschikt over een uitgebreid netwerk van speciale fietspaden en gratis fietsenstallingen op meerdere locaties.

Vervoer binnen de stad

Leeuwarden biedt duurzame en praktische vervoersmogelijkheden, zoals bus, taxi, (huur)boot, gedeelde scooter en (huur)fiets. De stad is zeer compact en goed te bewandelen; de meeste bestemmingen zijn bereikbaar binnen 30 minuten lopen of 10 minuten fietsen. Fietsen maakt deel uit van het dagelijks leven en Leeuwarden is goed verbonden met de dorpen. Vanuit deze dorpen fietsen honderden leerlingen elke dag naar hun school in Leeuwarden en weer terug naar huis. Onze focus op lopen en fietsen ondersteunt ook inclusieve mobiliteit, met goed onderhouden trottoirs die toegankelijk zijn voor mensen die gebruikmaken van een rolstoel, rollator, scootmobiel of een ander hulpmiddel en tactiele bestrating voor mensen met een visuele beperking.

Lopen en fietsen zijn niet alleen duurzame, maar ook de meest betaalbare manieren om je te verplaatsen. Dit is een belangrijk punt, aangezien het openbaar vervoer in Nederland duur kan zijn voor internationale jonge bezoekers. Als onderdeel van onze EYC-ambities willen we manieren onderzoeken om lokale bussen goedkoper te maken, carpoolinitiatieven te ondersteunen en gedeelde mobiliteit verder te versterken tijdens ons EYC-jaar.

Werkfaciliteiten

Leeuwarden beschikt over een breed scala goed uitgeruste locaties en sportfaciliteiten (ook toegankelijk voor mensen met een handicap), waardoor het een ideale locatie is voor veel verschillende activiteiten.

- Culturele locaties, zoals theaters en bioscopen
- Sportfaciliteiten, zoals stadions, ijsbanen en skateparken
- Scouting, voor outdoor-activiteiten

- Ontmoetingsruimtes voor jongeren, waar jongeren gedeeltelijk verantwoordelijk zijn voor het beheer en de organisatie van activiteiten
- Outdoor-locaties voor evenementen, zoals festivals en dergelijke.

De sportfaciliteiten bieden tot wel 30.000 zitplaatsen en beschikken daarnaast over open ruimtes. Culturele locaties bieden meer dan 4.725 zitplaatsen en outdoor-locaties bieden plaats aan nog eens 30.000 mensen. Dit komt bovenop kleinere ontmoetingsruimtes voor jongerengroepen van 10 tot 250 personen. Zie BIJLAGE X voor een stadsplattegrond met mogelijke locaties voor ons programma. Zie BIJLAGE X voor een gedetailleerd overzicht van de belangrijkste werkfaciliteiten.

Duurzaamheid in accommodatie en vervoer

Leeuwarden werkt actief aan duurzaamheid in haar accommodatie- en vervoersfaciliteiten. De stad heeft ambitieuze doelstellingen en streeft ernaar om in 2050 klimaatneutraal te zijn en een volledig circulaire economie te realiseren. De inspanningen omvatten het zoveel mogelijk beperken van afval, subsidies voor energiezuinige apparaten en vergroening van onze binnenstad. Deze acties werpen al vruchten af: de provincie Friesland, waarvan Leeuwarden de hoofdstad is, werd onlangs in het Circularity Gap Report (2025) erkend als toonaangevende regio wereldwijd als het gaat om circulaire economie.
Deze ambities komen tot uiting in onze accommodatie- en vervoersvoorzieningen. Zo biedt het Notiz Hotel, dat door studenten Hospitality van de NHL Stenden Hogeschool wordt gerund, lokaal geproduceerde, biologische maaltijden in het restaurant. Daarnaast is Leeuwarden bezig om de ruimte voor wandelen en fietsen in de hele stad uit te breiden en biedt het tal van duurzame vervoersmogelijkheden, zoals elektrische bussen, taxi's, gedeelde scooters en fietsen. Dit alles draagt bij aan een schone en gezonde stedelijke omgeving.

Versterking van de huidige capaciteit van de stad

Meer dan duizend organisaties, gemeenten, scholen, ngo's, festivals, culturele instellingen en nog veel meer sloegen in 2018 de handen ineen om gezamenlijk een European Capital of Culture neer te zetten onder de naam LF2018 (Leeuwarden-Fryslân). Een bewijs van de doeltreffende aanpak van Leeuwarden was het bezoek van de Giants van Royal De Luxe, dat in drie dagen ruim 450.000 bezoekers naar de stad trok. Ook grootschalige internationale conferenties, zoals die van de International Society for Performing Arts, vonden er plaats. Na 2018 beschikte de stad over een volwassen infrastructuur die voldoet aan de eisen van een European Youth Capital. Tegen 2028 ondergaat het stadscentrum een ingrijpende transformatie tot een groener en voetgangersvriendelijker gebied.

5. Informatie over de kandidaat-stad

Leeuwarden is een kleine stad in het noorden van Nederland, gelegen in de landelijke provincie Friesland (Fryslân). De stad ligt ongeveer 140 kilometer ten noorden van Amsterdam en op slechts 30 kilometer van de Waddenzee, die verbonden is met de Noordzee. Water is al lange tijd een belangrijk onderdeel van onze identiteit. Vroeger grensde Leeuwarden rechtstreeks aan de 'Middenzee', die inmiddels is dichtgeslibd. Om zich tegen de getijden van de zee te beschermen, woonden de inwoners van de regio op kunstmatige heuvels, die “terpen” worden genoemd. De erfenis van deze terpencultuur is diep verankerd in ons landschap en in onze manier van leven. Veel dorpen danken hun ligging aan de aanwezigheid van een terp. De stad Leeuwarden is ontstaan door samenvoeging van drie van deze terpdorpen. Leeuwarden is meer dan alleen een stad; het is verbonden met 35 dorpen die deel uitmaken van de gemeente. Een van de meest indrukwekkende bezienswaardigheden van Leeuwarden is de Oldehove, een scheve toren die doet denken aan zijn Italiaanse tegenhanger, de beroemde toren van Pisa. De naam van de toren is afkomstig van een van de drie oorspronkelijke terpen waaruit Leeuwarden is ontstaan. Ook belangrijk is dat de naam Leeuwarden zelf ons erfgoed weerspiegelt. Het is namelijk samengesteld uit de twee oude, Germaanse woorden 'Lee' en 'Warde', die 'beschutte terp' betekenen.

De terpen zijn niet alleen zichtbaar in ons landschap, maar vertellen ook iets over onze cultuur. Een belangrijk onderdeel van de identiteit van Leeuwarden is onze eigenzinnigheid - of koppigheid. We zijn trots op onze cultuur, talen en tradities, gevormd door eeuwen van veerkracht en zelfredzaamheid. In Leeuwarden doen we dingen graag nét even anders. Dat heeft ons geholpen om het unieke van onze stad te bewaren, maar maakte het soms lastiger om zelfverzekerd het Europese podium op te stappen. Met ons EYC-avontuur willen we ons juist meer openstellen. Jongeren aanmoedigen om hun ‘terp’ te verlaten, nieuwe perspectieven te ontdekken en verbinding te zoeken met anderen in de stad, de regio en Europa. We willen iedereen in Leeuwarden - of het nu om personen of organisaties gaat - uitnodigen om met een open blik de wereld in te kijken.

De stap naar Europese verbinding vraagt om meer dan alleen ambitie. Het vereist ook de juiste middelen en veel jongeren in Leeuwarden hebben al een stevige basis. Engels wordt onder jongeren volop gesproken, waardoor de drempel voor internationale contacten en samenwerking een stuk lager ligt.

Leeuwarden is bovendien een meertalige stad, waar Nederlands, Fries en het lokale “Liwwadders” samengaan met talen zoals Papiaments, Arabisch, Turks en Oekraïens. Die taalkundige rijkdom weerspiegelt de diversiteit van onze inwoners - van internationale studenten tot en met jongeren met een migratieachtergrond. Het zorgt voor een vruchtbare bodem voor interculturele gesprekken en een vanzelfsprekende openheid richting Europa. Leeuwarden heeft in haar geschiedenis wel 225 namen gehad - een bewijs van onze veerkracht en ons aanpassingsvermogen. Nu is het onze taak om die eigenschappen te vertalen naar meer én diepere verbindingen, zowel in onze eigen gemeenschap als in heel Europa.

Jongeren in Leeuwarden

Leeuwarden telt ongeveer 30.000 lokale jongeren van tussen de 12 en 27 jaar (24% van de bevolking van de stad) en fungeert ook als regionaal centrum voor studenten, schoolkinderen, werkende jongeren en hun vrijetijdsactiviteiten. Concreet studeren er meer dan 31.000 jongeren in de stad. Deze groep omvat ongeveer 2.500 internationale studenten, ondersteund door de International Student Association (ISA). In totaal zijn meer dan 50.000 jongeren verbonden met Leeuwarden, omdat ze er wonen, werken, studeren of recreëren. De gemeente telt ongeveer 50 basisscholen (in januari 2026 komt daar een internationale basisschool bij) en 19 middelbare scholen: speciaal onderwijs, VMBO, HAVO en VWO. Daarnaast zijn er in Leeuwarden 8 instellingen voor hoger onderwijs die alle belangrijke onderwijstrajecten aanbieden.

Onze toekomst, ons beleid

Leeuwarden heeft ruime ervaring met het maken en uitvoeren van jongerenbeleid. De leidraad daarbij is de Jeugdagenda 2024-2028, die gebaseerd is op het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van het kind (UNCRC). De ambitie van de Jeugdagenda is duidelijk: alle jongeren - van -9 maanden tot 27 jaar – moeten kunnen opgroeien in een veilige omgeving, vrij van armoede, waar ze zich kunnen ontwikkelen, zichzelf mogen zijn en waar hun talenten en potentieel echt gezien worden.
De Jeugdagenda richt zich daarom op het verbeteren van het dagelijks leven van jongeren: door te bouwen aan een stevig sociaal fundament, door onderwijs inclusiever te maken en door te zorgen voor toegankelijke jeugdzorg. Dat stevige fundament vereist enkele basisvoorwaarden, bijvoorbeeld het in kaart brengen van de sociale behoeften van elke buurt en elk dorp, jongeren meer invloed geven op het beleid, en het stimuleren van democratisch burgerschap - in lijn met de Jeugdagenda.

De Jeugdagenda schetst niet alleen een brede, langetermijnvisie om het welzijn van jongeren te verbeteren, maar zet ook concrete stappen richting echte jongerenparticipatie in beleid en uitvoering. Jongeren waren rechtstreeks betrokken bij het opstellen van de Jeugdagenda 2024-2028, en werkten samen met een strategisch netwerk van onderwijs- en welzijnspartners (LEJA). Er kwamen ook nieuwe kansen voor jong leiderschap, zoals de rol van Kinderburgemeester, zodat jongeren niet alleen gehoord worden, maar ook daadwerkelijk invloed krijgen.
Om de Jeugdagenda toegankelijker te maken, is er bovendien een kortere ‘jeugdversie’ ontwikkeld, met een helder overzicht van wat de stad voor jongeren doet en hoe we de huidige problemen aanpakken. Toch

blijft jongerenparticipatie een uitdaging. Daarom is een structurele aanpak van vitaal belang om jongerenparticipatie duurzaam te organiseren. De Jeugdagenda noemt daarbij twee belangrijke acties: onze kandidatuur voor European Youth Capital, en het duurzaam betrekken van jongeren bij de uitvoering van de agenda. Via samenwerking met lokale organisaties willen we een diverse groep jongeren actief betrekken - en onze EYC-kandidatuur gebruiken als katalysator om jongerenparticipatie verder te versterken.

Naast jongerenparticipatie investeert de gemeente ook in preventie. Er wordt voegtijdig ondersteuning geboden om toekomstige problemen zoals voortijdig schoolverlaten, sociale uitsluiting of psychische klachten te voorkomen. Jongerenwerkers betrekken jongeren op plekken waar ze samenkomen - op school, in de buurt, online of gewoon buiten. Een goed voorbeeld hiervan is het initiatief “School als Belangrijke Plek”. In plaats van te wachten tot er iets misgaat, wordt de school in deze methodologie gezien als dé plek waar signalen vroeg kunnen worden opgepikt en jongeren snel ondersteuning kunnen krijgen.
Daarnaast is er OKO - Opgroeien in een Kansrijke Omgeving. Dit is een op data gebaseerde, gemeenschapsgerichte preventieve aanpak, gericht op het versterken van beschermende factoren in het leven van jongeren: thuis, op school, bij leeftijdsgenoten en in hun vrije tijd. Samen met lokale partners kijkt Leeuwarden naar het welzijn van jongeren, worden inzichten besproken en beleid gemaakt, en worden samen met jongeren duurzame preventieve initiatieven ontwikkeld en uitgevoerd. (Meer informatie over OKO in BIJLAGE X).

Europese afstemming

De doelstellingen die worden beschreven in de Jeugdagenda 2024-2028 van Leeuwarden sluiten nauw aan bij de EU-strategie voor jongeren 2019-2027, met name op gebieden als inclusiviteit (Youth Goal #2 en #3), geestelijk welzijn (Youth Goal #5), jongerenparticipatie (Youth Goal #9), sectoroverschrijdende samenwerking (Youth Goal #11) en het opstellen van een jeugdvriendelijke versie van het beleidsdocument (Youth Goal #4). Hoewel we trots zijn op de vooruitgang die is geboekt, erkennen we ook dat er ruimte is voor verbetering. Via het European Youth Capital-proces willen we op deze basis voortbouwen door bijvoorbeeld de banden met Europese jongerenorganisaties te versterken zoals beschreven in Youth Goal #11, en door meer nadruk te leggen op het ondersteunen van het potentieel van jongeren in onze plattelandsregio, in lijn met Youth Goal #6.

In meer detail betekent dit dat we er in overeenstemming met Youth Goal #3 van de EU-strategie voor jongeren 2019-2027 voor willen zorgen dat alle jongeren in de Leeuwarder samenleving meedoen en meetellen. Langetermijn-initiatieven zoals LWD Oost pakken de intergenerationele armoede aan door de vooruitzichten in achterstandswijken te verbeteren, ondersteund door programma's zoals de 'Rijke Schooldag', die de kansen op het gebied van sport, cultuur en onderwijs vergroten. Tegelijkertijd is inclusiviteit verankerd in het gemeentelijke beleid: de Inclusieagenda (2024-2026) en het Regenboogprogramma (2024-2027) voor LGBTQI+-rechten versterken anti-discriminatiecampagnes en inclusieve praktijken op school en op de werkplek. We volgen ook de principes van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap en het Nederlandse NOOZO (Niets Over Ons, Zonder Ons). Op deze manier zijn toegankelijkheid voor en participatie door jongeren met een handicap verankerd in het ontwerp, de uitvoering en de evaluatie van EYC 2028. Deze kaders zorgen ervoor dat EYC 2028 niet alleen een feestelijk jaar wordt, maar dat er ook een stap vooruit wordt gezet om van Leeuwarden een stad te maken waar alle jongeren de kans krijgen om te floreren.

Partners

Voor blijvende impact vertrouwen we op strategische samenwerkingsverbanden op regionaal, nationaal en Europees niveau. Op regionaal niveau wordt een essentiële rol gespeeld door meer dan 50 organisaties die met jongeren werken, zoals Amaryllis, LAB058, Moody's, @ease en MDT Friesland. Zij worden vergezeld door een breder netwerk van op jongeren gerichte partners, zoals Arcadia, Keunstwurk, Friesland Pop, Sport Fryslân en de Nederlandse Jeugdraad. Een opvallend voorbeeld is Tienskip, een lokale jongerenorganisatie die Europese waarden tot leven brengt door jongeren bij democratische processen te betrekken. De organisatie bereikt jongeren met verschillende achtergronden via interactieve schoolevenementen waar ze

urgente maatschappelijke kwesties bespreken, samen aan oplossingen werken en leren hoe ze echt invloed kunnen uitoefenen binnen democratische systemen. Tienskip is onlangs bekroond met de nationale prijs 'Gemeentedelers', een erkenning van haar aanpak als nationaal model voor jongerenparticipatie in de democratie. De organisatie werkt met ongeveer 2.000 jongeren in Leeuwarden, 5.000 in de provincie Fryslân en 10.000 in heel Nederland (plus 250 jonge vrijwilligers).

De stad onderhoudt ook sterke nationale banden door actieve betrokkenheid bij netwerken zoals de G40 en de VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten). Als lid van het bestuur van de VNG en voorzitter van de VNG-commissie 'zorg, jeugd en onderwijs' speelt de wethouder voor Jeugd en Onderwijs een belangrijke rol op nationaal niveau. Bovendien heeft Leeuwarden een uitgebreid Europees netwerk, dankzij onze deelname aan Europese netwerken en financieringsprogramma's. Als onderdeel van het EYC-proces is Leeuwarden begonnen met het aangaan van strategische samenwerkingsverbanden met voormalige European Youth Capitals zoals Gent (België) en Cluj-Napoca (Roemenië) via initiatieven zoals CERV Child en URBACT. Dankzij deze samenwerking leren we van elkaar en werken we samen aan vernieuwing (met name rond de vraag hoe jongeren van 12 tot 15 jaar het beste kunnen worden bereikt en hoe ongelijkheid kan worden tegengegaan). Zo zorgen we ervoor dat het lokale jeugdbeleid aansluit bij de bredere Europese doelen. Daarnaast werken we samen met onder meer kinderrechtenorganisatie UNICEF Nederland binnen het Child Friendly Cities Initiative (CFCI) aan een grote participatiebijeenkomst over jongerenparticipatie.

Zie BIJLAGE X voor een volledige lijst van de 50 hiervoor bedoelde organisaties en beschrijvingen van aanvullende initiatieven.

Van problemen naar participatie

Hoewel we hard werken aan het verbeteren van het welzijn van jongeren in onze gemeente, hebben zij nog steeds te kampen met grote uitdagingen. Veel jongeren denken nog steeds dat ze Leeuwarden moeten verlaten om kansen te pakken in steden in de Randstad of andere grotere steden. We willen deze perceptie veranderen door te bewijzen dat Leeuwarden een stad vol kansen kan zijn waar jongeren echt kunnen floreren.

Als onderdeel van onze EYC-kandidatuur hebben we een breed consultatieproces uitgevoerd om de huidige realiteit voor jongeren in kaart te brengen. Dit omvatte deskresearch, enquêtes, bijeenkomsten en diepgaande gesprekken met jongeren in de hele gemeente. De belangrijkste uitdagingen die werden geïdentificeerd, waren:

- **Toenemende psychische problemen**: 43% van de jongeren in Friesland geeft aan zich gestrest en niet veerkrachtig genoeg te voelen. Vooral onder meisjes, van wie 59% deze uitdagingen ervaart.
- **Onvoldoende toegankelijke sportfaciliteiten**: 43% van de jongeren in Friesland vindt dat ze minder sporten dan ze zouden willen.
- **Hoge armoedecijfers**: in Leeuwarden groeit 4,4% van de jongeren in armoede op: dit is 22% hoger dan het landelijk gemiddelde.
- **Gebrek aan algemene jeugdactiviteiten en -ruimtes**: 58% van de jongeren in Friesland vindt dat er niet genoeg ontmoetingsplaatsen voor jongeren zijn.
- **Problemen bij het kopen van een huis.**
- **Veiligheidskwesties** (waaronder pesten en criminaliteit).
- **Problemen met het gebruik van sociale media**, waarbij veel jongeren op zoek zijn naar meer betekenisvolle offline contacten.

Wij denken dat het aanpakken van deze uitdagingen begint met jongerenparticipatie. Jongerenparticipatie in de beleidsvorming is altijd al belangrijk geweest voor onze stad, maar is de afgelopen jaren nog belangrijker geworden. De komende jaren zal de demografische druk op jongeren toenemen. Door de vergrijzing zullen jongeren een nog kleinere minderheid vormen in onze stad. Dit maakt het des te belangrijker om te zorgen dat hun stem wordt gehoord en dat zij inspraak krijgen in het vormgeven van de toekomst. Tegelijkertijd zien we

dat het vertrouwen in instellingen en democratie in heel Europa afneemt, een trend die ook in Leeuwarden zichtbaar is.

Deze trends onderstrepen nogmaals waarom jongerenparticipatie essentieel is. Deze urgentie wordt ook onderkend door onze gemeenteraad, die een motie over duurzame jongerenparticipatie heeft aangenomen en een democratisch vernieuwingsprogramma heeft gelanceerd. Jongerenparticipatie is dan ook een hoeksteen van onze Jeugdagenda. Het vormt de basis van deze kandidatuur en ons EYC-jaar. We streven ernaar om een breed scala aan jongeren te betrekken door samen te werken met lokale organisaties, scholen, jongereninitiatieven en informele netwerken. Hoewel onze gemeente nog geen volledig geïntegreerde participatiestructuur heeft, zien we onze EYC-indiening als katalysator voor het testen en verankeren van duurzame participatiestructuren. Hiermee dragen we bij aan de ontwikkeling van Leeuwarden en Europa naar een meer inclusieve en door jongeren gedreven samenleving.

Noot van de redactie: *"Leeuwarden voelt als een heel groot dorp, waar iedereen elkaar kent. Elke dag wanneer ik door de stad loop of fiets, kom ik minstens vijf collega's of vrienden tegen en raak ik met hen aan de praat. Toch was ik als tiener ontzettend verlegen. Nu ben ik zo extravert als het maar kan, en dat heb ik allemaal aan Leeuwarden te danken." - Mihai Căsălean, 20 jaar*

6. Motivatie

In Leeuwarden zijn 'terpen' meer dan alleen maar opgehoogde aarde, ze maken deel uit van onze cultuur. Deze eeuwenoude structuren laten niet alleen zien dat we ons aan kunnen passen en onszelf kunnen beschermen, maar staan ook symbool voor een mentaliteit van zelfredzaamheid. We willen onze neiging tot zelfredzaamheid en eigenzinnigheid nu omzetten in meer openheid en verbinding. We vinden dat jongeren de kans moeten krijgen om van hun “terp” af te stappen om elkaar op gelijk niveau te ontmoeten. Die verandering begint hier. Het betekent dat er een gelijk speelveld nodig is tussen jongeren en besluitvormers, tussen buurten, generaties en gemeenschappen die kunnen verschillen in omvang, zichtbaarheid of achtergrond. Ook willen we de band tussen de stad Leeuwarden en onze jongerenorganisaties versterken. Onze echte kracht zit in samenwerken, binnen de hele regio. Tegelijkertijd zijn we er klaar voor om dit proces over de grenzen heen te trekken. We willen graag delen wat we leren, en ons laten inspireren door andere Europese steden die voor vergelijkbare uitdagingen staan wat jongeren betreft. Zulke waardevolle uitwisselingen leiden tot blijvende samenwerking en wederzijdse groei.

We zien onze EYC-kandidatuur als een katalysator en als een proeftuin. Het is een manier om het goede werk dat al gaande is te versnellen. Tegelijkertijd is het ook een plek waar we een nieuwe benaderingen kunnen uitproberen waarin het versterken van de positie en participatie van jongeren centraal staat. Onze kandidatuur voor European Youth Capital 2028 bouwt voort op die visie en helpt ook om haar waar te maken: door jongeren een sterkere stem te geven in beleid, samenwerking te vergroten en structurele veranderingen in gang te zetten. Dit proces doen we niet *voor* jongeren, maar *samen met* hen. Of het nu gaat om een jongerenplatform of om gesprekssessies, we laten de richting van dit traject bepalen door hun ideeën, stem en leiderschap. We zijn er niet om jongeren te vertellen wat ze moeten doen of wie ze moeten zijn. We willen ze juist de vrijheid en de middelen geven om de toekomst van hun stad én hun plek in Europa vorm te geven. Zodat ze simpelweg: **Just.Be.Young**, oftewel gewoon jong kunnen zijn.

Noot van de redacteur: *“Ik heb gezien dat deze mooie woorden vanaf het allereerste begin van het EYC-proces echt de kern zijn geweest. Terwijl ik dit schrijf tijdens de laatste redactie van deze indiening, doe ik dat als 24-jarig projectteamlid voor EYC. Jongeren hebben veel meer te bieden dan oudere generaties beseffen, en EYC geeft ons de kans om dat te laten zien. Van mij nu, aan hopelijk alle jongeren in Leeuwarden". - Else Hofstra, 24 jaar.*

"Nu zijn wij aan de beurt"

Het eerste vonkje van de ambitie van Leeuwarden om European Youth Capital (EYC) te worden, ontstak tijdens de European Capital of Culture (ECoC) Legacy Meeting in 2018, toen jonge deelnemers zeiden: "Nu is het ónze beurt om leiding te geven". Geïnspireerd door het momentum van het ECoC-jaar van Leeuwarden en gesteund door diverse jongerenorganisaties, scholen en opleidingen, begonnen jongeren zich te mobiliseren. In 2023 pakte de gemeente hun idee op; er werd een projectleider aangesteld en er werd toegezegd dat de vragenlijst en de kandidatuur samen met jongeren zouden worden opgesteld. Zie BIJLAGE X voor een volledig tijdschema.

Doelgroep

In het bid spreken we vaak over *empowerment* (het versterken van de positie) van jongeren in Leeuwarden, maar wie bedoelen we daar eigenlijk precies mee? De doelgroep van ons EYC-programma bestaat uit alle jongeren van 12 tot 27 jaar die een band hebben met Leeuwarden, of dat nu is omdat ze er wonen, studeren, werken of hun vrije tijd doorbrengen. Deze leeftijdsgroep komt overeen met die van onze Jeugdagenda en lokale initiatieven zoals LWD Oost. Het laat zien dat we streven naar voortdurende ondersteuning, van middelbare school tot een duurzaam dienstverband. Toch is deze leeftijdsgroep geen harde scheidslijn. Zo hebben verschillende 10-jarigen nu al meegedacht over het programma, wetend dat ze in 2028 binnen de doelgroep zullen vallen. We betrekken ook jongeren tot 35 jaar bij het programma via werk, vrijwilligerswerk en *peer-to-peer* rollen (waarbij jongeren leren van en met elkaar). Zo kunnen ze jongere generaties ondersteunen en tegelijkertijd zelf profiteren van het momentum van EYC 2028. Het jaar van de European Youth Capital is bedoeld om generaties met elkaar te verbinden, zonder de focus op impact door jongeren zelf uit het oog te verliezen.

Binnen dit brede kader besteden we bijzondere aandacht aan belangrijke doelgroepen die misschien wat extra hulp nodig hebben om van hun “terp” af te stappen en verbinding te maken:

- **Jongeren in de stad en op het platteland**
  Hoewel de stad een belangrijk knooppunt is, omvat Leeuwarden ook 35 omliggende dorpen. We streven ernaar om te zorgen dat het EYC-programma zowel jongeren in de stad als in landelijke gebieden bereikt. De relatie tussen stad en platteland is een urgente kwestie in heel Europa en zal in onze programma’s tot uiting komen.
- **Nieuwkomers**
  Of het nu gaat om vluchtelingen, internationale studenten of arbeidsmigranten, nieuwkomers zijn een essentieel onderdeel van onze gemeenschap. We streven ernaar om plekken te creëren waar alle jongeren een bijdrage kunnen leveren, contacten kunnen leggen en een toekomst kunnen opbouwen in Leeuwarden. Diversiteit wordt gezien als een kracht en als basis voor veerkracht.
- **Jongeren die in armoede leven**
  We hebben bijzondere aandacht voor de behoeften van jongeren die opgroeien in financieel moeilijke omstandigheden. Hun stem, kansen en toegang tot het programma zijn voor de gemeente een prioriteit.
- **De 'onzichtbare' jongeren**
  Sommige jongeren blijven onzichtbaar in het openbare leven, zoals jongens die veel tijd geïsoleerd thuis doorbrengen, meisjes en jonge vrouwen uit sociaal kwetsbare milieus die zich niet veilig of welkom voelen in de openbare ruimte, of jongeren die behoren tot de LGBTQI+-gemeenschap, een extra kwetsbare groep. We willen deze jongeren bereiken, naar hen luisteren en hen ondersteunen.
- **Jongeren in kwetsbare situaties**
  Hieronder vallen voortijdig schoolverlaters, jongeren met een handicap en jongeren in de jeugdzorg. Deze groepen worden vaak geconfronteerd met structurele belemmeringen en verdienen speciale aandacht om te zorgen dat ze meetellen en meedoen.

Door ons op deze groepen te richten, willen we van LEYC2028 een jaar maken waarin alle jongeren zichtbaar worden, kansen en een sterkere positie krijgen, met name jongeren die te vaak niet worden gehoord of die worden buitengesloten.

Een door jongeren gedreven bid

Dit bid is het resultaat van intensieve samenwerking tussen jongeren, de gemeente en de belangrijkste partners van dit project. Duizenden jongeren hebben al bijgedragen via onderzoek, bijeenkomsten en enquêtes, deels op basis van eerder onderzoek en deels specifiek voor het EYC-proces. Voor de eerste indieningsronde heeft een groep van tien jongeren tijdens een intensieve, tweedaagse "pressure cooker"-sessie de basis van het bid opgesteld. Tijdens deze sessie hebben zij de resultaten van enquêtes, deskresearch en bijeenkomsten uitgewerkt als basis voor bid 1, geholpen door een facilitator van onze partner Keunstwurk en ondersteund door de gemeente.

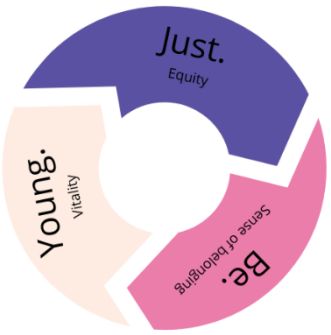
Vervolgens werd de tweede indiening opgesteld door Mihai Căsălean, een 20-jarige hoofdredacteur die werd geselecteerd via een open sollicitatieprocedure, inclusief een sollicitatiebrief en cv. Hij werkte nauw samen met de gemeente en partnerorganisaties om een bid op te stellen die de huidige realiteit en ambities van Leeuwarden accuraat weergaf. Het was een betaalde functie en de auteur tekende een formeel contract om de verantwoordelijkheid en kwaliteit te waarborgen en ook om zo het principe van zinvolle, professionele jongerenparticipatie te versterken.

Dit definitieve bid werd geredigeerd door Else Hofstra, 24 jaar, en sinds juli 2025 fulltime medewerkster van het European Youth Capital-project. Gedurende het hele proces werd het bid verfijnd aan de hand van feedback van jongeren, gemeentelijke afdelingen en partners, maar altijd met de jonge redacteur als middelpunt. Deze aanpak is een voorbeeld van het ethos waar Leeuwarden voor staat: door jongeren geleide processen die de democratie vernieuwen en jongeren in posities plaatsen waar ze verandering teweeg kunnen brengen.

De drie kernthema's

Het leidende uitgangspunt van LEYC, geformuleerd door een jonge deelnemer tijdens een van de schrijfsessies, is bedrieglijk eenvoudig: **Just. Be. Young.** Dit ethos is zowel een uitnodiging aan jongeren om hun stem te laten gelden, als een duidelijke boodschap dat jezelf zijn voldoende is. Jongeren moeten zich vrij kunnen voelen van druk, hun potentieel kunnen ontwikkelen en de ruimte krijgen om in hun eigen tempo deel te nemen. Just. Be. Young. is daarmee meer dan een slogan: het is de blauwdruk voor onze transformatie. Elk woord in dit ethos verwijst naar een van onze hoofdthema's. Deze thema's zijn niet toevallig tot stand gekomen, maar zijn het resultaat van een breed proces van gezamenlijke activiteiten van jongeren, variërend van de Tienskipdagen tot gerichte meet-ups met studentenverenigingen, sportclubs en culturele organisaties. Zij weerspiegelen de verbinding tussen de lokaal gesignaleerde uitdagingen en het bredere kader van de EU Youth Goals.

- **Just.** → Equity
  Rechtvaardigheid, kansengelijkheid en structurele inclusie, door het wegnemen van barrières via gelijke toegang, beleidsaanpassingen en samenwerking met sociale rechtvaardigheidsbewegingen.
- **Be.** → Sense of Belonging
  Identiteit, verbinding en participatie, door het creëren van fysieke en mentale ruimtes voor gedeelde ervaringen, culturele expressie en collectieve creativiteit.
- **Jong.** → Vitality
  Gezondheid, veerkracht en energie, met aandacht voor mentaal en fysiek welzijn in stimulerende en duurzame omgevingen.

Equity

Equity (rechtvaardigheid) draait om gelijke kansen. We willen dat elke jongere de kans krijgt om gezien, gehoord en gewaardeerd te worden. Iedereen moet zijn of haar talenten kunnen ontwikkelen en volledig kunnen participeren, ongeacht waar hij of zij geboren is of wat zijn of haar achtergrond is.

Dit thema hangt nauw samen met het leidende principe van *empowerment* van de EU-strategie voor jongeren. Het sluit ook nauw aan bij Youth Goals #2, #3, #6 en #9, die allemaal gericht zijn op inclusiviteit en gelijke rechten voor elke jongere, ongeacht geslacht of achtergrond. In lijn met deze Youth Goals streven we ernaar om structurele belemmeringen weg te nemen, een inclusieve omgeving te bevorderen waarin iedereen meetelt, en de stem van gemarginaliseerde jongeren te versterken. Door ruimtes te creëren waar alle jongeren worden gezien, gehoord en gewaardeerd, willen we hen in staat stellen volwaardig deel te nemen aan het vormgeven van hun eigen toekomst.

Resultaat: alle jongeren voelen zich gerespecteerd, vertrouwd en in staat om op een zinvolle manier deel te nemen aan het bestuur. Deze transformatie positioneert Leeuwarden niet alleen als nationale koploper op het gebied van jongerenbeleid, maar ook als modelstad voor duurzame, door jongeren geleide ontwikkeling in heel Europa. Jongeren zijn niet langer louter passieve deelnemers, maar worden erkend als medevormgevers van een inclusieve en duurzame stedelijke samenleving.

Sense of Belonging

Het thema **Sense of Belonging** (gevoel van verbondenheid met je omgeving, erbij horen en je thuis voelen) is erop gericht om te zorgen dat elke jongere zich onderdeel voelt van een groter geheel, dat zij erbij horen, een plek hebben en ertoe doen. Met dit thema willen we ruimtes en netwerken creëren waar alle jongeren zich thuis voelen. Niet alleen in hun eigen buurt of in Leeuwarden, maar ook in Friesland, in Nederland en in Europa.

We willen dat jongeren uit Leeuwarden actief in contact treden met leeftijdsgenoten in heel Europa: vriendschappen opbouwen, ervaringen delen en samen oplossingen ontwikkelen. Via Erasmus+-programma's zoals DiscoverEU, het Europees Solidariteitskorps en door jongeren geleide samenwerkingsverbanden met andere European Youth Capitals krijgen zij de kans om deel te nemen aan uitwisselingen, internationale projecten en maatschappelijke initiatieven - en daarna hun opgedane ervaringen weer mee te nemen naar Leeuwarden. Wij zorgen ervoor dat drempels om aan deze Europese programma's mee te doen worden verlaagd. Zo werken we bijvoorbeeld al samen met de nationale Erasmus+ Jeugdorganisatie (Nederlands Jeugdinstituut), hebben we met jongeren uit Leeuwarden drie voormalige EYC's bezocht, en hebben we deelname van drie jongeren aan de Enter Summer School in Nova Gorica mogelijk gemaakt.
Dit thema sluit aan bij het leidende principe *verbinden* van de EU-strategie voor jongeren en weerspiegelt Youth Goal #1: *Connecting EU with Youth*. Door betekenisvolle participatie te stimuleren, vertrouwen op te bouwen en een gedeelde Europese identiteit te bevorderen, willen we de verbinding tussen jongeren in heel Europa versterken.

Resultaat: Jongeren voelen zich verbonden met elkaar en met hun gemeenschappen, zowel in de stad als in de dorpen, en zijn betrokken bij het maatschappelijk leven op lokaal en Europees niveau. Wanneer jongeren zich thuis voelen, is de kans groter dat ze blijven en hun talenten voor de lokale gemeenschap inzetten. Het gevoel ergens bij te horen versterkt zowel de sociale als de economische toekomst van onze regio.

Vitality

Vitality (vitaliteit) gaat verder dan gezondheid alleen. Het betekent dat je de energie, het zelfvertrouwen en de steun hebt om te groeien, bij te dragen en dat je voelt dat je volwaardig leeft. Met dit thema willen we de voorwaarden scheppen zodat iedere jongere in Leeuwarden kan floreren. We willen dat zij zich sterk voelen en een toekomst zien waar ze naar uit kunnen kijken. Het gaat er niet alleen om dat je je goed voelt, maar ook

dat je goed doet. Een vitale jonge generatie is een generatie die haar stad mede vormgeeft, zorg draagt voor de leefomgeving en verandering stimuleert. Daarom verbindt dit thema gezondheid en welzijn met jongerenleiderschap, maatschappelijke betrokkenheid en ecologische actie.

Dit thema sluit aan bij de leidende principes *engagement* en *empowerment* van de EU-strategie voor jongeren. Het weerspiegelt Youth Goal #5 *(Mental Health and Wellbeing)* en Youth Goal #10 *(Sustainable Green Europe)*. Het sluit ook aan bij de focus van de Europese Commissie in 2023 op gemeenschapsgerichte mentale gezondheidszorg en preventie. In lijn met Europees beleid richten wij ons op investeren in de fysieke en mentale vitaliteit van jongeren, om zo de voorwaarden te scheppen waarin zij kunnen floreren en leiding kunnen nemen.

Resultaat: Jongeren zijn gezonder, veerkrachtiger en meer betrokken. Zij hebben toegang tot inclusieve ondersteuningssystemen en mogelijkheden om zich in te zetten voor milieu- en klimaatacties.

Langetermijndoelen

Door te streven naar de doelen van deze thema's, zal Leeuwarden in 2028 worden erkend als een van de toonaangevende, op jongeren gerichte steden van Europa. In Leeuwarden nemen jongeren verantwoordelijkheid voor hun welzijn, vormen inclusieve gemeenschappen en beïnvloeden structurele veranderingen. Leiderschap door jongeren is verankerd in de samenleving, van de eigen buurt tot en met het stadhuis, zodat jongerenparticipatie de norm is en niet de uitzondering. Om dit te bereiken heeft de gemeente:

- Inclusieve ruimtes ontwikkeld in stedelijke en landelijke gebieden.
- Cultuurprogramma's en intergenerationele dialogen opgezet die door jongeren worden geleid.
- Jongerenparticipatie geformaliseerd via Code Young.
- Meer op jongeren gerichte Europese samenwerkingsverbanden opgebouwd, bijvoorbeeld via Erasmus+, CERV Child en URBACT.
- De stem van jongeren structureel in de besluitvorming verankerd.

Van de Friese terp tot het Europese podium

Al onze thema's zijn er samen op gericht om waar nodig de terpgrond te egaliseren, zodat elke jongere vanaf een gelijke basis de kans krijgt om zich met zelfvertrouwen te ontplooien. De thema’s zijn erop gericht om elke terp, fysiek of symbolisch, tot een thuis te maken. Ze creëren ruimte voor jongeren om door het hele landschap te rennen, te springen en te dansen. Zo gaan we verder dan zelfredzaamheid en komen we terecht bij gezamenlijke kracht. Door samen de voorwaarden te creëren voor verbondenheid, vitaliteit en kansen, geven we niet alleen een nieuwe invulling aan wat de terpen vertegenwoordigen. Wij bouwen aan een toekomst die samen met én door jongeren wordt vormgegeven, of dat nu op een Friese terp is of op het Europese podium, zodat elke jongere gewoon jong kan zijn, oftewel Just. Be. Young!

7. European Youth Capital-programma ***- Feedback moet nog worden verwerkt***

Nu onze visie vastligt, gaan we over tot actie. Ons programmavoorstel vertaalt ons ethos Just. Be. Young. in concrete projecten. Ons jaarprogramma, dat gebaseerd is op de thema's *Sense of Belonging*, *Vitality* en *Equity*, is ontworpen om jongeren erbij te betrekken, te activeren en te transformeren. Het belangrijkste is dat het een programma is waarin jongeren zelf het uitgangspunt, de drijvende kracht en het eindresultaat zijn. Zo brengen we het jaar van het European Youth Capital in Leeuwarden tot leven.

De basis: Code Young

In deze indiening is jongerenparticipatie niet slechts een van onze thema's, maar de basis voor alle thema's. De kandidatuur van Leeuwarden voor European Youth Capital 2028 is gebaseerd op het ethos Just. Be. Young. Dit is meer dan een slogan; het weerspiegelt onze overtuiging dat jongeren niet alleen gevraagd moeten worden, maar ook het vertrouwen verdienen om zelf leiding te nemen. Vanaf het begin is ons bid door jongeren zelf geschreven, vormgegeven en beoordeeld. De thema’s zijn voortgekomen uit jongerenconsultaties, en het programma dat daarop volgt is aangestuurd, mede-ontworpen of ontwikkeld op

basis van input, ideeën en directe adviezen van jongeren uit de hele gemeente. Dus wanneer je leest over canal surfing, gamified budgetworkshops, abseilen van de Oldehove of studenten-kookwedstrijden, dan zijn dit geen voorstellen die vóór jongeren zijn bedacht, maar die *samen met* jongeren tot stand zijn gekomen. Jongerenparticipatie is geen toevoeging aan het bid, het vormt de kern ervan.

Dat is ook de reden waarom we een samenwerking zijn aangegaan met Tienskip, een lokale jongerenorganisatie met jarenlange ervaring in het overbruggen van de kloof tussen jongeren en democratie. Samen hebben we **Code Young** ontwikkeld: een gestructureerd kader en kwaliteitslabel voor hoogwaardige jongerenparticipatie. Code Young is niet alleen een richtlijn, maar ook een instrument om jongerenparticipatie zichtbaar en transparant te maken. Het biedt een helder kader voor elke organisatie of overheid die jongeren op een rechtvaardige manier wil betrekken. Wanneer alle vier fasen zijn doorlopen, krijgt het project het Code Young-label, dat de participatieve basis geloofwaardigheid verleent. Met Code Young willen we er expliciet voor zorgen dat organisaties consequent werken aan de drie hoogste niveaus van de participatieladder van Arnstein, waar jongeren echte zeggenschap en beslissingsbevoegdheid hebben. Deze aanpak sluit aan bij de vijf pijlers van de EU Youth Test en de kernprincipes voor jongerenparticipatie die zijn ontwikkeld door de Nationale Jeugdraad (NJR). Via Code Young brengen we deze principes in de praktijk.

De vier fasen van Code Young

Beginfase	Bepaal het kader waarbinnen jongeren mee kunnen doen en bepaal op welke gebieden zij betrokken zullen (en willen) zijn. Tienskip verstrekt een beslissingsboom en ondersteunend materiaal om dit proces te begeleiden.
Outreach-fase	Maak een plan om een diverse groep jongeren te benaderen en hun inbreng te verzamelen. Instrumenten zoals de Participatieagenda[1] worden gebruikt om zorg te dragen voor een veelomvattende planning en inclusieve *outreach* (proactieve benadering).
Beslissings-fase	Een belangrijk aspect van Code Young is het betrekken van jongeren bij de daadwerkelijke besluitvorming. Om dit te ondersteunen, worden organisaties gestimuleerd om de zandloper-methode[2] van Tienskip te gebruiken, waarmee participatieve besluitvorming op een effectieve en transparante manier wordt gestructureerd.
Verzekerings-fase	Deze fase richt zich op herleidbaarheid en verantwoording, waarbij jongeren duidelijk kunnen zien hoe hun inbreng beslissingen heeft beïnvloed en dat hun ideeën zijn uitgevoerd.

[1] *De Participatieagenda is een overzicht van de vele evenementen en activiteiten in de gemeente Leeuwarden waar jongeren aanwezig zijn.*
[2] *De zandloper-methode is een participatieve benadering waarbij eerst inbreng wordt verzameld van een brede en diverse groep jongeren. Deze inbreng wordt vervolgens verfijnd en gebruikt om concrete ideeën of beleid te ontwikkelen. Tenslotte worden de resultaten getoetst en verfijnd door weer terug te gaan naar een brede groep jongeren, om zo te zorgen dat ze aansluiten bij hun behoeften en perspectieven.*

Code Young heeft een belangrijke rol gespeeld bij de ontwikkeling van het bid. Vanaf het begin waren we ervan overtuigd dat jongeren betrokken moesten worden bij de vormgeving van een jaar dat voor hen bedoeld is. Daarom hebben we een inclusief proces opgezet, te beginnen met een brede *outreach* via enquêtes, consultaties en interviews. Vervolgens werd deze input verwerkt door een kleinere groep jongeren en vastgelegd in de verschillende versies van het voorstel. Daarna hebben we het concept met jongeren gedeeld, hen gevraagd om feedback te geven en hen ontmoet om hun aanvullende ideeën te bespreken. Belangrijk is

dat we ze hebben laten zien hoe we hun feedback hebben gebruikt. In die zin is ons voorstel zelf een levend voorbeeld van wat Code Young inhoudt.

Naast het bid zal Code Young een structurele rol spelen in de manier waarop jongerenparticipatie in ons EYC-programma wordt geïntegreerd. Het Jongerenplatform dat we later in dit hoofdstuk verder zullen toelichten zal te werk gaan volgens Code Young en zo zorgen voor een goed gestructureerd en zinvol participatieproces. Daarnaast streven we er bij de ontwikkeling van ons programma ook naar om te werken volgens de criteria van Code Young. Het open programma is een uitstekend voorbeeld van regie door jongeren, terwijl het Partnerprogramma organisaties uitnodigt en ondersteunt die willen bijdragen aan LEYC2028 om zich bij Code Young aan te sluiten en de bijbehorende principes te volgen. Het Curated-programma, dat tot nu toe gericht was op het verzamelen van jongereninput, zal in de voorbereidingsjaren geleidelijk opschuiven op de participatieladder (zie Hoofdstuk 10). Het belangrijkste is dat het kader momenteel binnen het gemeentelijk bestuur van Leeuwarden wordt getoetst, met als doel het gebruik in de komende jaren op te schalen en zo te komen tot duurzame en systemische jongerenparticipatie.

Als we verder kijken dan 2028, zien we een duurzame legacy van Code Young na ons jaar als European Youth Capital. Code Young is lokaal ontwikkeld, maar met een bredere relevantie voor ogen, en biedt een helder en praktisch kader om betekenisvolle jongerenparticipatie structureel te verankeren in beleid en besluitvorming. Tijdens het EYC-jaar zullen we Code Young actief delen en promoten via Europese samenwerkingsverbanden, open-source tools en “*peer learning*” (leren van en met elkaar). Het kan bijdragen aan een bredere Europese beweging van waardevolle, inclusieve jongerenparticipatie.

Leren door te doen

Hoewel jongerenparticipatie onze uitgesproken ambitie is, erkennen wij dat dit in de praktijk niet altijd eenvoudig te realiseren is. Het bereiken van een diverse groep jongeren vraagt tijd, doorzettingsvermogen en creativiteit, en niet iedere poging slaat direct aan. Zo hebben wij tijdens de voorbereiding onze strategie aangepast: van jongeren uitnodigen om naar ons toe te komen, naar zelf aanwezig zijn op plekken waar zij zich van nature verzamelen. Deze uitdagingen zien wij niet als mislukkingen, maar als waardevolle lessen in een voortdurend leerproces. Door te evalueren wat wel en niet werkt, versterkt het proces van deze EYC-kandidaatstelling nu al ons vermogen om jongeren effectiever te betrekken. Vooruitkijkend blijven wij binnen het programma ruimte bieden voor ontwikkeling en flexibiliteit, zodat jongeren activiteiten en evenementen kunnen vormgeven in lijn met hun veranderende interesses, behoeften en ideeën. Onze EYC-kandidatuur draait om het versnellen van ons leerproces en het opbouwen van duurzame participatiestructuren voor de toekomst.

> Ik hoopje dat LEYC2028 doaren iepenje sil foar jonge minsken om te dwaan wat se wolle en te wêzen wa't se wêze wolle." - Esther

Het citaat is in het Fries, omdat dit de moedertaal van Esther is. In het Nederlands betekent het: "Ik hoop dat LEYC2028 deuren zal openen voor jonge mensen zodat ze kunnen doen wat ze willen en kunnen zijn wie ze willen zijn."

Soorten programma's

Voordat we ingaan op de initiatieven van ons programma als European Youth Capital, moeten we kort onderscheid maken tussen de verschillende benaderingen bij de ontwikkeling van projecten in ons programma.

- **Het Open Programma** vormt de kern van onze door jongeren geleide visie. Deze projecten worden geïnitieerd en gedragen door jongeren zelf. Zoals de naam al aangeeft, is het programma 'open', zowel wat betreft toegankelijkheid als eigendom. Het zijn niet organisaties, maar jongeren die zelf de agenda vaststellen, de thema's vormgeven en de resultaten bepalen.

- **Het Partnerprogramma** nodigt jongerenorganisaties uit om samen te werken, als ze via Code Young betekenisvolle jongerenparticipatie willen vormgeven. Hoewel partners geen rechtstreekse financiering ontvangen, profiteren ze wel van toegang tot de communicatiekanalen en het netwerk van LEYC en van een grotere zichtbaarheid. Dit programma is ook bedoeld als leeromgeving en is toegankelijk voor organisaties die nog niet bekend zijn met jongerenparticipatie, maar graag willen groeien. Het uiteindelijke doel is echter dat zoveel mogelijk organisaties het hoogste niveau van jongerenparticipatie op de ladder van Arnstein bereiken.
- **Het Curated-programma** belicht de belangrijkste flagships die rond onze drie kernthema's zijn opgezet. LEYC2028 zal deze initiatieven ofwel rechtstreeks realiseren (met jongeren in het team) ofwel samen met professionele partners via formele financiële overeenkomsten.

Samen vormen deze initiatieven een dynamisch programma waarin jongeren de transformatie in Leeuwarden en daarbuiten aansturen.

Kerninitiatieven

Binnen ons programma zullen drie flagships fungeren als het gezicht van ons jaar als European Youth Capital. Elk project belichaamt de kern van een van onze thema's: *Equity, Sense of Belonging* en *Vitality*. Bij deze kernprojecten is een selecte groep partners betrokken. Zij ontvangen gedeeltelijke financiering om flagships met een grote impact te realiseren. Jongeren zijn betrokken door input te leveren voor de thema's, door aan te geven welke ideeën hen het meest inspireerden en door deel uit te maken van de implementatieteams.

Projecten in 2028

Naast de drie flagships organiseren we een breed scala aan kleinere en grotere projecten en initiatieven die ons jaar als European Youth Capital vorm zullen geven. Net als de kernprojecten zullen deze projecten en initiatieven natuurlijk draaien om onze thema's *Equity, Sense of Belonging* en *Vitality*, en om het gewoon jong laten zijn van de deelnemers, oftewel Just. Be. Young.

Project500

Project500 is een laagdrempelig micro-financieringsinitiatief dat € 500 beschikbaar stelt voor onafhankelijke, door jongeren geleide projecten. Het biedt jongeren toegankelijke middelen om hun eigen ideeën te ontwikkelen, te testen en op te schalen. Dankzij een eenvoudig indieningproces en begeleiding door een voornamelijk door jongeren geleide commissie kunnen deelnemers een kant-en-klaar project of een concept in ontwikkeling indienen. Goedgekeurde voorstellen, geselecteerd door de door jongeren geleide commissie, krijgen € 500 om hun idee te realiseren, samen met zichtbaarheid via sociale media en een lichte evaluatie om de impact te volgen.

Project500 is al operationeel en bevindt zich momenteel in de proeffase. De eerste volledige evaluatie van Project500 vindt plaats in oktober 2025 om de impact ervan te beoordelen en het model te verfijnen, met als doel om in 2028 structurele financiering te verkrijgen als onderdeel van de EYC-legacy.

Doelstellingen van Project500 (2026-2028):

- 600 gefinancierde projecten
- 3.700+ jongeren bereikt
- 330 posten op sociale media

Voor initiatieven die het microbudget van € 500 overschrijden, biedt **Project500** twee geavanceerde ondersteuningsniveaus:

- **Medium Projecten:** voor personen of groepen met stevige plannen en een rechtspersoonlijkheid. Deze projecten krijgen coaching, budgettaire ondersteuning en een op maat gemaakt ontwikkelingstraject. *(Verwacht in 2028: 50 projecten)*

- **Grote Projecten:** voor initiatieven met een grote impact die in samenwerking met organisaties worden opgezet. Deze projecten worden beoordeeld door een commissie (voor 50% bestaande uit jongeren) en sluiten direct aan op de kernthema's van EYC: *Vitality, Sense of Belonging* en *Equity. (Verwacht in 2028: 10 projecten)*

Deze niveaus vormen een **pijplijn van vernieuwing door jongeren**, met een duidelijke link naar het **Partnerprogramma** voor de projecten die klaar zijn om verder te groeien. Zo krijgen jonge makers toegang tot langetermijn-kansen, structurele financiering en sectoroverschrijdende samenwerkingsverbanden.

Skill Factory

De Skill Factory is een door jongeren ontworpen leercentrum dat jongeren essentiële levensvaardigheden bijbrengt die in het traditionele onderwijs vaak ontbreken. De workshops in 2028 zullen gericht zijn op praktisch leren, het bevorderen van onafhankelijkheid en persoonlijke groei, en bieden 10 diverse sessies die zijn afgestemd op echte behoeften en interesses.
De thema's van de workshops zijn onder meer levensvaardigheden en duurzaamheid, financiële onafhankelijkheid, je weg vinden in het volwassen leven, creativiteit en technologie, en burgerschap en participatie. Deze thema's zijn geselecteerd op basis van een vragenlijst onder jongeren en volgen de zandloper-methode. Voorbeelden van de aanpak van thema’s zoals financiële onafhankelijkheid zijn het inzetten van gamification om budgetteren te leren, het toevoegen van een competitie-element en het organiseren van een afsluitende showcase na een dag vol workshops.

Deze aanpak sluit aan bij de ***European Skills Agenda*** en ondersteunt de doelstellingen van het initiatief *Union of Skills* door levensvaardigheden, werk en actief burgerschap op een toekomstgerichte en inclusieve manier te bevorderen. Beschrijvingen van elk thema, samen met de input die via de enquête is verzameld, zijn te vinden in BIJLAGE X.

Over de Drempel Young

Over de Drempel Young is een door jongeren geleide uitbreiding van een breder creatief initiatief dat eenzaamheid aanpakt door middel van design, dialoog en *community storytelling* (het delen van verhalen binnen een groep mensen om verbinding, begrip en saamhorigheid te creëren). Dit initiatief werd aanvankelijk in Leeuwarden geïntroduceerd om geïsoleerde inwoners met elkaar in contact te brengen door middel van artistieke interventies. De jongereneditie (2026-2028) nodigt jonge creatievelingen uit om het voortouw te nemen bij het ontwikkelen van participatieve culturele projecten. Of het nu gaat om interactieve installaties of openbare evenementen, het initiatief bevordert betekenisvolle verbindingen, onder begeleiding van ervaren kunstenaars en met ondersteuning van organisaties zoals Arcadia, lokale scholen en gemeenschapscentra. Op deze manier kunnen jongeren creativiteit gebruiken als instrument voor empathie, inclusie en sociale cohesie.

Night Vision

Night Vision is een gedurfd initiatief dat jonge nachtlevencollectieven een centrale rol geeft door het nachtleven van Leeuwarden te hervormen. Door samen te werken met lokale overheden en kunstgemeenschappen zet het project in op inclusief, veilig en door jongeren gestuurd nachtlevenbeleid. In juli 2025 organiseert Night Vision een “publieke nachtvergadering” met de gemeenteraad om gezamenlijk een gedeelde visie voor de stad na zonsondergang te ontwikkelen. Via festivals, optredens en maatschappelijk debat dragen jongeren niet alleen bij aan de vernieuwing van het nachtleven in Leeuwarden, maar beïnvloeden zij ook de manier waarop steden nadenken over jeugd- en cultuurparticipatie in de nacht.

MOVE

MOVE is een internationaal jongerenuitwisselingsproject dat jongeren uit Friesland in contact brengt met leeftijdsgenoten in plattelandsgebieden in Servië, Litouwen en Kroatië. Via grensoverschrijdende ontmoetingen verkent MOVE thema's zoals de vitaliteit van plattelandsgebieden, intercultureel leren en

samenwerking op creatief gebied. Deelnemers nemen deel aan intensieve ervaringen die wederzijds begrip, persoonlijke ontwikkeling en een gedeelde visie op een levendige plattelandstoekomst bevorderen. MOVE wordt gefinancierd door Creative Europe en Erasmus+ en biedt jongeren de middelen om ideeën te vormen over inclusievere en duurzamere plattelandsgemeenschappen in heel Europa en deze vorm te geven.

Mind Power

Mind Power is een initiatief dat tot doel heeft de psychische gezondheid te verbeteren door middel van sport. Het is opgericht door Berber Swart, een 28-jarige *Young Leader* van het Internationaal Olympisch Comité. Haar aanpak is gebaseerd op Olympische waarden en positieve psychologie. Momenteel leidt ze jongerenwerkers en sportcoaches op tot Mind Power-coaches, waarbij ze zich richt op zowel sport als psychische gezondheid binnen de schoolomgeving. Haar doel is om jongeren te bereiken voordat ze in de jeugdzorg terechtkomen door een preventieve aanpak te hanteren. Dit sluit sterk aan bij ons thema *Vitality*.

Voorbeelden zijn te vinden in BIJLAGE X, een voorbeeld van het Partnerprogramma is te vinden in BIJLAGE X.

Het Europese perspectief

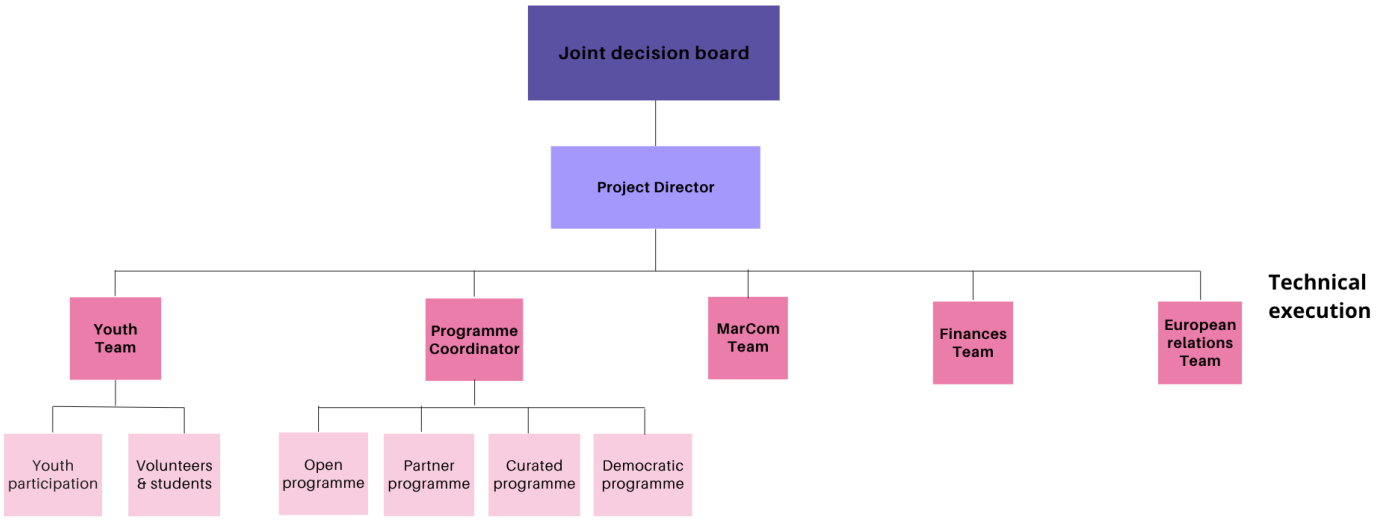
Het LEYC2028-programma wordt gekenmerkt door een sterk Europees perspectief, niet als toevoeging maar als kernelement van de impact van het programma. De projecten zijn bedoeld om jongeren over de grenzen heen met elkaar in contact te brengen via mobiliteitsopties, interculturele uitwisselingen en gezamenlijke uitdagingen, zoals klimaatactie en democratische participatie. Initiatieven zoals Creative Embassies, Lift! en Enter Summer School bevorderen de samenwerking tussen jongeren in Europese steden, terwijl internationale samenwerkingsverbanden worden versterkt door netwerken zoals Culture Next en RUN-EU. Deze initiatieven stellen jongeren in staat om samen een Europese identiteit te creëren, nieuwe perspectieven te krijgen en solidariteit op te bouwen met leeftijdsgenoten met verschillende achtergronden. Door alle projecten te verankeren in persoonlijke, gemeenschaps- en Europese impactniveaus, zorgt LEYC2028 ervoor dat lokale acties altijd gekoppeld zijn aan een breder Europees verhaal.

8. Management *- Feedback moet nog worden verwerkt in dit hoofdstuk*

Het doel van de gemeente voor European Youth Capital 2028 is om jongeren van 12 tot 27 jaar een leidende rol te geven in Leeuwarden. Het bouwt voort op de ervaring van de stad met Leeuwarden Fryslân European Capital of Culture 2018 (LF2018), waarbij de opgedane inzichten worden toegepast in de aanpak van organisatie en sturing. EYC 2028 krijgt vorm door een groeiende gemeenschap van jongeren: sommigen zijn al vanaf de eerste aanvraag betrokken, anderen sluiten zich aan via co-creatieprocessen of Tienskipdagen. Alle jongeren die verbonden zijn met Leeuwarden zijn welkom om deel te nemen. Professionele partners worden aangemoedigd hun bijdrage aan het EYC-programma te ontwikkelen met jongeren in een leidende rol, ondersteund door ervaren organisaties. LEYC staat momenteel in contact met meer dan 120 op jongeren gerichte organisaties, waarvan XX officiële partner zijn en een steunbetuiging hebben ingediend.

Bestuursstructuur

De kern van het bestuur van LEYC bestaat uit een werkorganisatie die wordt geleid door jongeren, ondersteund door kernpartners en de gemeente (die ook de uiteindelijke politieke en administratieve verantwoordelijkheid draagt). Het doel is dat 50% van alle medewerkers binnen deze organisatie afkomstig is uit de doelgroep van 12 tot 27 jaar.

Gezamenlijke besluitvormingsraad: deze raad vormt de strategische kern, en bestaat uit zeven leden: twee gemeentelijke besluitvormers, twee jongeren en één vertegenwoordiger van elk van de kernpartners. Alle leden hebben hetzelfde stemrecht. Verantwoordelijkheden: strategische besluitvorming, koers bepalen, risico's beheren en problemen oplossen. Jonge raadsleden worden ondersteund door de partners en zijn ofwel in dienst van kernpartners ofwel actief in de LWD Next-gemeenschap en hebben een specifieke rol.
Projectdirecteur: de projectdirecteur wordt aangesteld door de gemeente en zorgt ervoor dat de uitvoering van het project in overeenstemming is met de strategische doelstellingen en de koers. De belangrijkste verantwoordelijkheden zijn onder meer leiderschap en bestuur, stakeholdermanagement, toezicht op de begroting en de middelen, risico- en probleembeheer en het monitoren van de prestaties op programmaniveau. De projectdirecteur fungeert als centrale schakel tussen alle partners, en ook tussen Leeuwarden en het Europees Jeugdforum in de rol van Verbindingsfunctionaris, en zorgt voor samenhang in het hele EYC 2028-programma.
Programma-uitvoeringsteams: de uitvoering is verdeeld over vijf teams: Jongeren, Programma, MarCom, Financiën en Europese Betrekkingen. Deze teams bestaan uit jonge medewerkers van kernpartners en werken volgens de Code Young. Elk team werkt binnen een door de projectdirecteur vastgesteld kader, en worden continu begeleid door ervaren professionals. De werkzaamheden van het Jongerenteam lopen horizontaal door in de werkzaamheden van alle teams.

Kernpartners en hun rollen

Tienskip - Jongerenparticipatie en Democratisch Programma: Tienskip betrekt, modereert en mobiliseert een groot jongerennetwerk via terugkerende "Tienskipdagen" en andere activiteiten. Met haar professionele team en meer dan 250 vrijwilligers is Tienskip verantwoordelijk voor de ontwikkeling en uitvoering van de strategie voor jongerenparticipatie en Code Young. Tienskip leidt en modereert ook de WhatsApp-community LWD Next.
Keunstwurk - Open programma en Partnerprogramma: Keunstwurk is gespecialiseerd in de ontwikkeling van jong talent via onderwijs, culturele participatie en gemeenschapsprojecten. Het heeft samen met een jonge redacteur de leiding over het schrijven van de bid, maakt het open programma toegankelijk voor alle jongeren in Leeuwarden en ondersteunt een deel van het Partnerprogramma.
Arcadia - Curated-programma en Partnerprogramma: Arcadia levert expertise op het gebied van grootschalige, op jongeren gerichte culturele programmering en is de directe opvolger van LF2018. In 2028 organiseert Arcadia haar derde triënnale, gericht op jongeren en de toekomst, die samen met jongeren is ontwikkeld. Samen met Keunstwerk ondersteunt Arcadia ook delen van het Partnerprogramma, waarbij de nadruk ligt op samenwerking met grotere, gevestigde organisaties.
Gemeente Leeuwarden - Democratisch programma, MarCom, Financiën, Europese Betrekkingen: Als officiële houder van de titel European Youth Capital zorgt de gemeente voor langdurige, structurele verandering door Code Young te integreren in het beleid en de besluitvorming. Zij faciliteert rollen op het

gebied van communicatie, financiën en internationale betrekkingen. Belangrijke gemeentelijke personen zijn onder meer de wethouders voor jeugd, economie en onderwijs, evenals senior adviseurs en beleidsmedewerkers. De gemeenteraad blijft nauw betrokken.

Over het programma

Jongerenparticipatie is een absolute vereiste om deel te nemen aan het LEYC2028-programma. Samenwerking tussen partners wordt sterk aangemoedigd. Om dit te ondersteunen, wordt een visuele samenwerkingskaart ontwikkeld, die weergeeft welke partners actief zijn en waar en hoe, voortbouwend op de sterke basis van bestaande netwerken en jongereninitiatieven die er in Leeuwarden al zijn. Deze kaart maakt niet alleen de verbindingen zichtbaarder en toegankelijker, maar versterkt en ondersteunt ze ook in de loop van de tijd, waardoor kortetermijn-samenwerkingen worden omgezet in langdurige, duurzame samenwerkingsverbanden. Als levend legacy-instrument (zie Hoofdstuk 12) ontwikkelt het zich mee met het groeiende jeugdecosysteem van de stad en ondersteunt het de structurele transformatie zoals verankerd in onze agenda voor *Vitality*, *Sense of Belonging* en *Equity*. Daarnaast worden regelmatig partnerbijeenkomsten georganiseerd om de samenwerking verder te versterken.

Inclusieve participatie

Om de inclusie van kansarme en gemarginaliseerde jongeren te waarborgen, werkt LEYC samen met vertrouwde partners, waaronder jongeren- en welzijnsorganisaties zoals Amaryllis, en scholen zoals Firda, NHL Stenden en Aeres, Buurtbazen, partners op het gebied van psychische gezondheid en welzijn, buurtcoaches, cultuurcoaches en kerk- of moskeegemeenschappen. Deze partners zijn essentieel om ondervertegenwoordigde groepen te bereiken en hun aanwezigheid binnen het programma en de bestuursstructuur te vergroten. Projecten die erop gericht zijn deze gemeenschappen te betrekken krijgen voorrang. Bovendien kunnen alle jongeren - ongeacht hun achtergrond - zich aansluiten bij LWD Next. Dit is een grote, voortdurend groeiende en diverse WhatsApp-community van jongeren die actief vorm geven aan het European Youth Capital-programma door met ideeën te komen, samen te werken met partners, initiatieven te ontwikkelen, advies te geven over belangrijke kwesties en te stemmen over programmaonderdelen. Deze groep speelt een centrale rol in zowel de ontwikkeling als de legacy van het EYC-jaar.

Samenwerking met voormalige en toekomstige EYC's

Leeuwarden streeft ernaar om nu en in de toekomst actief goede praktijken met andere European Youth Capitals uit te wisselen. Het doel is om de participatie van jongeren in het lokale bestuur en de stedelijke ontwikkeling gezamenlijk te versterken. Dit omvat het organiseren en hosten van studiebezoeken - waarmee al een begin is gemaakt - en deelname aan Europese samenwerkingsprojecten die wederzijds leren en invloed op de lange termijn bevorderen. Belangrijke voorbeelden zijn:

- **Jongerenuitwisselingen**
  In samenwerking met voormalige en toekomstige European Youth Capitals zoals Lublin (Polen), Gent (België) en Parma (Italië) vinden vanaf juni 2025 internationale uitwisselingsbezoeken voor jongeren plaats om modellen voor jongerenparticipatie in andere steden en landen te verkennen. Deze bezoeken inspireren de ontwikkeling van lokaal beleid en bevorderen de netwerkvorming tussen jongeren, gemeentemedewerkers en kernteamleden.
- **CERV Child Programme: City Next - Up to You(th)**
  In samenwerking met de stad Gent (België) is een voorstel ingediend dat gericht is op het betrekken van 12- tot 15-jarigen bij het samen creëren van de "stad van de toekomst". Speciale aandacht wordt besteed aan inclusieve participatie, met name door jongeren uit het speciaal onderwijs of met een nieuwkomersachtergrond.
- **URBACT Transfer Network**
  Leeuwarden heeft zich aangemeld voor deelname aan een Transfer Network over burgerbegrotingen voor jongeren, geïnspireerd door het EYC 2015-model van Cluj-Napoca, samen met steden zoals Veszprém (Hongarije), Bielsko-Biała (Polen), Valongo (Portugal) en Piacenza (Italië).

Coördinatie met het Europees Jeugdforum

In overeenstemming met de voorwaarden en verwachtingen van het Europees Jeugdforum stelt LEYC voor om gezamenlijke planningsworkshops te organiseren om gezamenlijk doelstellingen, tijdschema's en wederzijdse verwachtingen te ontwikkelen. Deze samenwerking in een vroeg stadium zal helpen om een gezamenlijke visie te ontwikkelen en de rollen en verantwoordelijkheden duidelijk te definiëren.
Om te zorgen voor voortdurende afstemming worden gestructureerde coördinatievergaderingen gehouden: tweewekelijks tijdens de voorbereidingsfase, maandelijks tijdens de implementatie en na afloop van het project voor evaluatie en reflectie. De projectdirecteur is de primaire contactpersoon voor contact met het *Europees Jeugdforum*. Dit garandeert consistente communicatie, tijdige updates en afstemming op de gezamenlijke doelstellingen in alle fasen van het project.

9. Communicatie en outreach *- Feedback moet nog worden verwerkt in dit hoofdstuk*

Visie en kernboodschap

De communicatiestrategie van LEYC is gebaseerd op een sterke overtuiging: elke jongere verdient het om gewoon jong te zijn, oftewel “**Just.Be.Young”**, zonder druk, oordeel of beperking. Dit is een oproep tot ruimte, zelfexpressie en vertrouwen. De publieksgerichte oproep luidt: **Own Your Spot!**

Campagne in twee fasen: opbouwen en erbij horen

Fase 1: De beweging opbouwen (2024-2027)
Deze fase richt zich op samenwerking in ontwerp en uitvoering, zichtbaarheid en momentum. Het doel is een door jongeren geleide beweging te laten groeien die aan geloofwaardigheid en energie wint richting 2028, voortbouwend op bestaande structuren en platforms. Dit proces is al in volle gang, aangezien Leeuwarden al vóór 2024 van plan was om zich kandidaat te stellen voor de titel EYC. Belangrijkste elementen:

- Door jongeren gecreëerde content (Instagram, TikTok, evenementen)
- Regelmatige betrokkenheid in persoon, zoals Project500
- Activering van partners op scholen, in dorpen en in jongerenruimtes
- Strategische storytelling die Leeuwarden positioneert als een symbool van mogelijkheden voor kleinere Europese steden
- Oprichting van het promotieteam: een groep jongeren (momenteel vijf betaalde leden) die jongeren informeren over het traject van Leeuwarden naar de EYC-titel en mogelijkheden bieden om mee te doen aan de ontwikkeling van het programma.

Fase 2: Het EYC-jaar (2028)
2028 is het hoogtepunt van alle inspanningen: een jaar van ervaring, actie en internationale uitwisseling.
Belangrijkste elementen:

- Goed zichtbare campagnes die laten zien wat *Just.Be.Young* in Leeuwarden betekent
- Grensoverschrijdende samenwerking met andere EYC-steden en Europese jongerenorganisaties op het gebied van content
- Lokale campagnes rond de drie kernthema's, geleid door jeugdambassadeurs
- Een speciale communicatiewerkgroep die bestaat uit het promotieteam, internationale contactpersonen en mediapartners.

Doelgroepen en kernboodschappen

De belangrijkste doelgroep bestaat uit jongeren van 12 tot 27 jaar in Leeuwarden en de omliggende regio. LEYC erkent de diversiteit binnen deze groep en stemt zijn boodschappen daarop af:

- **12-15 jaar**: deze groep wordt bereikt via scholen, jeugdcentra en evenementen. Focus: verbondenheid en creativiteit. Toon: speels, visueel, inspirerend.
- **16-21**: actief op TikTok en Instagram, balancerend tussen school en parttime werk. Focus: real-life action, vrijheid, zichtbaarheid en kansen.

- **22-27 jaar**: vaak studerend, werkend of een gezin aan het stichten. Focus: leiderschap, medeverantwoordelijkheid en impact. Kanalen: LinkedIn, WhatsApp, rechtstreekse betrokkenheid bij projecten.

Niveau	Doelgroep	Kernboodschap
Lokaal	Jongeren (12-17) uit de stad en de dorpen	“Dit is jouw stad. Claim je ruimte. Own Your Spot.”
Regionaal	Jongeren in Friesland	“Jonge stemmen vormen Friesland — ruimte geven is betekenis geven.”
Nationaal	Ministeries, pers, jongerenorganisaties	“Leeuwarden is een model voor jongerenparticipatie in regionaal Europa.”
Europees	Jongeren, leeftijdgenoten EYC, jury, netwerken	“Just. Be. Young. Een oproep tot vrijheid, gelijkheid en verbinding.”

Een gedetailleerde onderverdeling van de doelgroepen is te vinden in BIJLAGE X.

Middelen, inclusie en taal

Door jongeren bepaalde content staat centraal in onze strategie en wordt door de promotie- en redactieteams geproduceerd via een mix van online en offline tools:

- **Online:** Instagram, TikTok, WhatsApp-groepen, reels, korte video's, digitale storytelling, lokale influencers en de website 'LWD for EYC'.
- **Offline:** evenementen (bijvoorbeeld de Tienskipdagen, die jaarlijks meer dan 2000 jongeren trekken in Leeuwarden), flyers, stickers, narrowcasting, scholen, jeugdcentra en partnernetwerken. Zie BIJLAGE X voor een voorbeeld van offline communicatie.

Inclusie krijgt prioriteit door samenwerking met scholen, maatschappelijke organisaties en lokale initiatieven (bijvoorbeeld LWD Oost) om kansarme jongeren te bereiken. Alle tools zijn toegankelijk, gemakkelijk te gebruiken en gezamenlijk ontwikkeld (zoals Project500). Taal en toegankelijkheid:

- B1-niveau, visueel-gedreven en meertalig (Nederlands, Fries, Engels)
- Milieubewust: minimaal drukwerk, herbruikbare sjablonen, digital-first communicatie

Organisatie en duurzaamheid

De coördinatie wordt geleid door een speciale projectgroep met daarin communicatieprofessionals van Arcadia, Keunstwurk, Tienskip en de gemeente, onder begeleiding van een externe strategisch adviseur. De groep bestaat uit jonge professionals en stagiaires in de leeftijd van 12 tot 27 jaar. Jongerenparticipatie is verankerd in het promotieteam, de redactieraad en vaste feedbackmomenten, zodat regie door jongeren overal geborgd is.

Duurzaamheidsmaatregelen:

- Langetermijnintegratie van EYC-waarden in beleid en praktijk (ook in de communicatie)
- Herbruikbare, recyclebare materialen en sjablonen
- Gebruik van online materialen in plaats van drukwerk, waar mogelijk
- Nadruk op openbaar/gezamenlijk vervoer tijdens outreach-activiteiten

Na toekenning van de titel zal het officiële EYC-logo volledig in onze visuele identiteit worden geïntegreerd. Het huidige, door jongeren mede-ontworpen logo is flexibel en klaar, zodat EYC-branding op alle platforms en in alle materialen kan worden opgenomen.

10. Voorbereiding op het EYC-jaar

Stappenplan en belangrijke stappen

Onze voorbereiding op Leeuwarden European Youth Capital 2028 volgt een duidelijk stappenplan in vier fasen (zie BIJLAGE X voor details).

1. **Verkenningsfase** (Q1 - Q3 2026): samen met jongeren worden pilotprojecten en prototypes ontwikkeld om benaderingen te testen, te leren wat werkt en instellingen aan te moedigen om beslissingsbevoegdheid te delen.
2. **Activering & uitbreiding** (Q4 2026 - Q1 2027): succesvolle pilotprojecten worden opgeschaald naar meer gemeenschappen, de betrokkenheid van jongeren wordt lokaal en internationaal verbreed en de resultaten worden onder de aandacht gebracht om momentum te creëren.
3. **Integratie & duurzaamheid** (Q2 - Q3 2027): jongerenparticipatie wordt structureel verankerd in bestuursstructuren, ondersteund door nieuwe rollen en verantwoordingsmechanismen. Richtlijnen, trainingsmodules en beleidsaanbevelingen worden geformaliseerd.
4. **Verwachtingen ontwikkelen en laatste voorbereidingen** (Q4 2027): communicatiecampagnes vergroten de bekendheid in Leeuwarden, Fryslân, Nederland en Europa. Het programma wordt 100 dagen voor het openingsevenement gelanceerd. Op dat moment zijn de laatste logistieke en operationele voorbereidingen afgerond.

Mijlpalen en te leveren resultaten

Deze verschillende fasen worden ondersteund door drie parallelle ontwikkelingslijnen die ervoor zorgen dat alles in 2028 klaar is:

- **Capaciteitsopbouw in de jeugdsector**: van bijeenkomsten in een vroeg stadium tot een sterk, onafhankelijk netwerk na 2028.
- **Capaciteitsopbouw van de werkorganisatie**: van een klein kernteam naar een volledige structuur met geïntegreerd jongerenleiderschap.
- **Programmaontwikkeling**: van het verzamelen van ideeën tot een door jongeren geleid programma dat klaar is voor lancering.

De volgende tabel brengt deze lijnen samen en belicht concrete mijlpalen en resultaten.

Tijdlijn van mijlpalen en te leveren resultaten

Jaar	Capaciteitsopbouw in de jeugdsector	Capaciteitsopbouw van de werkorganisatie	Programmaontwikkeling
2024-2025	• Eerste bijeenkomsten met jongerenorganisaties en studentengroepen: Introductie EYC, Code Young en EU-financiering	• Een kernteam wordt gevormd met jongeren en deskundigen van de vier partners.	• Ideeën van jongeren en partners worden verzameld. • Een longlist met programma-ideeën wordt opgesteld.
2025	• Door Tienskip geleide sessies met jongerenorganisaties. • Start van netwerkopbouw. • Bezoeken aan voormalige EYC's leggen de basis	• Jongeren worden ingehuurd voor betaalde functies: promotieteam, redacteuren, ontwerper, schoolambassadeur, Project500-pilotteam (>50% jongeren)	• Besluitvorming geleid door jongeren. • Een shortlist met programma-ideeën wordt opgesteld.

	voor de herstart van het European Youth Capitals Alumni Network (NEYC).		• Bid 3 wordt ingediend.
2026	• Voortzetting van bijeenkomsten. • *Vanaf november*: focus op samenwerkingsverbanden en projectontwikkeling.	• LEYC-organisatie opgericht. • Jongerenleiderschap geïntegreerd via een meester-gezelstructuur. • Projectontwikkeling en versterking van de jeugdsector.	• Projecten gaan de ontwikkelingsfase in. • Programmaplannen definitief vastgesteld. • Community of Practice gaat van start.
2027	• *Mei*: Projecten voor de jeugdsector geselecteerd. • *Oktober*: Grote netwerkbijeenkomst met leersessies. • Visuele samenwerkingskaart gemaakt • Uitnodiging aan NEYC-netwerkleden om het netwerk opnieuw op te starten	• Het team wordt uitgebreid met projectleiders en vrijwilligers. • Samenwerking met scholen. • Internationale oproep voor vrijwilligers.	• Definitieve selectie en begroting. • Productie gaat van start. • Door jongeren geleide monitoring.
2028	• *April*: Stadsbreed evenement voor jongeren. • Jeugdagenda opgesteld in samenwerking met de gemeente.	• Volledige activering van team en vrijwilligers voor LEYC-jaar. • Internationaal evenement voor NEYC	• LEYC-evenementen gelanceerd. • Voortdurende monitoring en praktijkgemeenschap.
2029	• Netwerk jeugdsector functioneert onafhankelijk. • *Mei*: gemeente neemt facilitering over. • NEYC is actief	• Organisatie wordt kleiner • Legacy-planning; blijft minimaal 2 jaar actief om structurele verandering te ondersteunen en tijd te geven om deze in de gemeente te verankeren.	• Door jongeren geleide evaluatie middels een gestructureerde methodologie.

Deze gefaseerde en samenhangende aanpak zorgt ervoor dat zowel de werkorganisatie als de jeugdsector een betekenisvolle rol vervullen tijdens het EYC-jaar en een duurzame legacy achterlaten op lokaal, nationaal en Europees niveau.

11. *Evaluatie - Feedback moet nog worden verwerkt in dit hoofdstuk*

Jongeren staan centraal in ons evaluatieproces. LEYC meet niet alleen de participatie, maar ook hoe jongeren zich voelen, of ze zich thuis voelen in Leeuwarden, of ze zich sterk genoeg voelen om bij te dragen en zich verbonden voelen met Europa. Succesindicatoren zijn flexibel en spelen in op de prioriteiten van jongeren. Evaluaties vinden plaats in:

Evaluaties per jaar	
2025 en 2027	Vóór LEYC, om benchmarks vast te stellen
2028	Tijdens het titeljaar
2029	Onmiddellijke impact na het jaar
2033	Meting van de langetermijnimpact

Gegevens worden verzameld via enquêtes, legacy-bijeenkomsten en door jongeren ontwikkelde instrumenten, waarbij gebruik wordt gemaakt van de lessen uit onze ervaring als Culturele Hoofdstad van Europa. De belangrijkste graadmeter is echter de rechtstreekse feedback van jongeren, verkregen door scholen, ontmoetingsplekken en evenementen te bezoeken en in gesprek te gaan met jongeren die bij projecten betrokken zijn. Daarnaast worden tijdens bijeenkomsten testimonials verzameld en worden er ruimtes gecreëerd waar jongeren hun ideeën en verwachtingen continu kunnen delen. Jongerengestuurde platforms, zoals podcasts en verslaglegging, versterken hun stem. Jeugdorganisaties spelen hierbij een cruciale rol door het verzamelen en uitdragen van deze inzichten te ondersteunen.

Om de impact van Leeuwarden als European Youth Capital (EYC) in 2028 te beoordelen, wordt een uitgebreide evaluatiemethode toegepast waarin kwantitatieve en kwalitatieve methoden worden gecombineerd. Dit plan schetst de methoden, thematische focus en tijdlijn, met bijzondere nadruk op de kwaliteit van de participatie van jongeren. Kwantitatieve gegevens worden verzameld via een jongerenenquête die meerdere keren door de gemeente wordt uitgevoerd. Kwalitatieve methoden richten zich op het vastleggen van ervaringen voor, tijdens en na 2028, rond de thema's *Vitality*, *Sense of Belonging*, *Equity* en Jongerenparticipatie.

Kwantitatieve evaluatie

Vanaf 2023 houdt de gemeente om de twee jaar een grootschalige jongerenenquête (1200 respondenten). De enquête is gericht op jongeren van 12 tot 26 jaar in de gemeente Leeuwarden. De enquête onderzoekt belangrijke aspecten van het leven van jongeren, waaronder gezondheid, onderwijs, werk en sociale betrokkenheid. Daarnaast wordt er speciaal voor EYC een vraag toegevoegd gericht op het beoordelen van de daadwerkelijke mogelijkheden om deel te nemen aan besluitvorming over onderwerpen waarop jongeren invloed willen uitoefenen (schaal 0-10).
Om de respons zo hoog mogelijk te maken, wordt de enquête via verschillende kanalen gepromoot, met specifieke outreach-activiteiten gericht op kansarme jongeren. De gegevens worden geanalyseerd door het onderzoeksteam van de gemeente, in samenwerking met ten minste één onafhankelijk regionaal gegevensinstituut. De bevindingen worden gedeeld met jonge respondenten via op maat gemaakte presentaties - waaronder diepgaande sessies - en met beleidsmakers en partners van European Youth Capital. Er wordt gestreefd naar een **duurzaam evaluatieproces,** waarbij voornamelijk gebruik wordt gemaakt van digitale hulpmiddelen zoals online enquêtes, dashboards en virtuele vergaderingen, om de impact op het milieu tot een minimum te beperken.

Tijdlijn kwantitatieve evaluatie	
2023	Basislijnenquête (voltooid)
2025	Tussentijdse enquête (na de zomer)
2027	Enquête voorafgaand aan het titeljaar
2029	Eindenquête

Tijdlijn kwantitatieve evaluatie	
2031 en verder	Voortgezette tweejaarlijkse enquêtes

Key Performance Indicators (KPI's)

Hoewel alle gegevens worden geanalyseerd, ligt de nadruk op indicatoren die aansluiten bij de kernthema's van EYC 2028. Tenzij anders vermeld, zijn gegevens beschikbaar vanaf 2023:

- **Vitality**: zelf-gerapporteerde lichamelijke en psychische gezondheid (schaal 0-10)
- **Sense of Belonging**: algemeen geluksgevoel; intentie om in de eigen buurt, dorp of Leeuwarden te blijven wonen
- **Equity**: vertrouwen in toekomstperspectieven (baan, huisvesting, tevredenheid met het leven)
- **Jongerenparticipatie**:
  - belang van het betrekken van jongeren bij de beleidsvorming
  - (vanaf 2025) beoordeling van de daadwerkelijke mogelijkheden om deel te nemen aan besluitvorming over onderwerpen waarop jongeren invloed willen uitoefenen

Kwalitatieve evaluatie

De kwalitatieve evaluatie omvat diepgaande interviews en focusgroepen met jongeren, beleidsmakers, jongerenwerkers en partnerorganisaties. Speciale aandacht wordt besteed aan:

- De kwaliteit van jongerenparticipatie
- De impact van initiatieven met betrekking tot *Vitality*, *Sense of Belonging* en *Equity*
- Casestudy's van opmerkelijke EYC 2028-projecten

De focusgroepen zullen bestaan uit kwetsbare en moeilijk bereikbare jongeren. Deze worden opgezet door partners die nauw met deze groepen samenwerken, zoals Amaryllis of jongerenwerkers in gebieden zoals LWD Oost. Lokale evaluatoren en jongerenorganisaties krijgen voorrang om zowel de relevantie als de duurzaamheid op lange termijn te waarborgen. Kwalitatieve methoden zullen gericht zijn op het vastleggen van ervaringen voor, tijdens en na 2028, met als thema's Vitality, Sense of Belonging, Equity en Jongerenparticipatie.

Tijdlijn kwalitatieve evaluatie	
2027	Planning en selectie van onderzoeksteams (bij voorkeur NHL Stenden en/of Campus Fryslân); oprichting van adviesgroepen (deskundigen + jongeren)
Eind 2028 - begin 2029	Interviews, focusgroepen, casestudy's
2029	Analyse en rapportage

Evaluatiecriteria

- **Vitality**: effectiviteit van initiatieven op het gebied van psychische en fysieke gezondheid
- **Sense of Belonging**: succes van activiteiten die gemeenschapszin en identiteit bevorderen
- **Equity**: impact van programma's die gelijke kansen bieden, ongeacht achtergrond
- **Jongerenparticipatie**: mate en kwaliteit van de betrokkenheid van jongeren bij beleid en programmering

Om een evenwichtige evaluatie te garanderen, worden de bevindingen geconsolideerd door de trends in de gegevens te vergelijken met persoonlijke inzichten, wat resulteert in een duidelijke en uitgebreide beoordeling.

Rapportage en verspreiding

Na elke enquêtecyclus worden tussentijdse rapporten gepubliceerd door de LEYC2028-werkorganisatie, met een uitgebreid eindrapport dat gepland staat voor mei 2029. Dit eindrapport bevat een evaluatie van de totale impact van het EYC-jaar en aanbevelingen voor de legacy van het EYC-jaar in Leeuwarden en voor toekomstige *European Youth Capitals*. Al het communicatiemateriaal wordt beschikbaar gesteld in het Nederlands, Fries en Engels, in jeugdvriendelijke taal en met een vormgeving die jongeren aanspreekt.

Verspreidingsstrategie:

1. Eerste presentatie aan jongeren en jongerenorganisaties om feedback te verzamelen en de relevantie te waarborgen.
2. Vervolgens wordt het gedeeld met beleidsmakers, programmapartners en het bredere publiek voor de beleidsvorming en het bepalen van de praktijk.
3. De verspreiding vindt plaats op lokaal, regionaal (Friesland), nationaal en Europees niveau om het bereik en de impact te maximaliseren.

Belangrijkste resultaten zijn onder meer:

- Een online dashboard, beschikbaar in het Nederlands en vanaf 2025 ook in het Engels
- Artikelen en rapporten die samen met jonge onderzoekers zijn opgesteld
- Socialemediacampagnes die specifiek op een jong publiek zijn afgestemd
- Visuele samenvattingen om de toegankelijkheid en betrokkenheid te vergroten
- Presentaties voor het *Europees Jeugdforum* en andere internationale partners

12. Impact en legacy op de lange termijn ***- Feedback moet nog worden verwerkt in dit hoofdstuk***

De visie van LEYC is een gemeenschap waarin mensen samenleven en samenwerken, ongeacht taal, leeftijd, ras en achtergrond. Door inclusiviteit, diversiteit en gelijke kansen te bevorderen, wil LEYC de inzetbaarheid op de wereldwijde arbeidsmarkt vergroten en bijdragen aan duurzame economische ontwikkeling. Het resultaat? Een bruisende stad met een bloeiende gemeenschap, een lage werkloosheid en een groeiende internationale aantrekkingskracht. LEYC2028 is niet alleen een doel, het is het startpunt voor een stad die geworteld is in de duurzaamheidsdriehoek, met jongeren als middelpunt.

Legacy

Tijdens LEYC2028 wordt samen een nieuwe Jeugdagenda opgesteld, die verder kijkt dan 2028. Het EYC-proces zal inzicht bieden in wat er anders kan en moet worden gedaan. Als gevolg daarvan zal de Jeugdagenda voor 2029 tot 2033 een belangrijke stap vooruit betekenen.

Verschillende kerninitiatieven zullen naar verwachting een blijvend onderdeel van de stad worden:

- **Het Jongerenplatform:** een zich ontwikkelende adviesgroep voor jongeren binnen de gemeente Leeuwarden, die proactief of reactief gestructureerde input levert over jongerenparticipatie in de besluitvorming.
- **Code Young:** een richtlijn die samen met Tienskip en de gemeente is ontwikkeld om echte jongerenparticipatie in de beleidsvorming te waarborgen, symbolische maatregelen te voorkomen en invloed uit te oefenen op subsidies en beleidsontwikkeling.
- **Skill Factory:** geïntegreerd in bestaande jongerenwerkruimtes, waar regelmatig workshops worden aangeboden (bijvoorbeeld tijdens LEIP, de studentenintroductieweek van Leeuwarden).
- **Project500 (microbudgettering):** met gegarandeerde gemeentelijke financiering wordt een klein team ondersteund dat jongeren stimuleert om initiatieven te organiseren die inspelen op de behoeften van de gemeenschap.
- **LWD Next:** ontstaan uit het EYC-traject, en zal worden voortgezet als een dynamische en zich ontwikkelende WhatsApp-community voor en door jongeren die de gemeente en andere instellingen adviseren, terwijl dit tegelijkertijd een gevoel van verbondenheid creëert.
- **Nieuwe samenwerkingsverbanden:** het Partnerprogramma zal duurzame samenwerking mogelijk maken tussen organisaties die elkaar nog niet kennen. Het programma zal een kaart van jongerenorganisaties opstellen om de infrastructuur te versterken en toekomstige samenwerkingsverbanden te bevorderen.

De versterkte Europese banden van Leeuwarden zullen ook een blijvende impact hebben. Door internationale samenwerkingen in 2028 zal de stad een sterkere Europese identiteit ontwikkelen. Grensoverschrijdende samenwerkingsverbanden zoals **RUN-EU (Regional University Network - European University),** dat NHL Stenden al verbindt met acht andere universiteiten in Europa, zullen steeds groter worden als model voor innovatie en samenwerking. Bovendien bieden onze Europese banden ons de kans om onze kerninitiatieven te delen met andere Europese steden en te blijven leren van steden die actief zijn op het gebied van jongerenparticipatie.

Ten slotte zal LEYC2028 een legacy achterlaten in de vorm van intelligentere en effectievere samenwerking. Zoals beschreven in hoofdstuk 8 (Visuele samenwerkingskaart), zullen jongerenorganisaties en partners efficiënter samenwerken en middelen en deskundigheid delen. EYC is het ideale middel om dit te bereiken. Dankzij meer fysieke ruimtes waar jongeren elkaar kunnen ontmoeten, samenwerken en samen iets kunnen ontwikkelen (en sterkere banden tussen scholen en jongerenorganisaties) wordt een stevige basis gelegd voor langdurige, duurzame jongerenparticipatie.

Het belang van voortbouwen op de reeds bestaande basis is duidelijk. Leeuwarden beschikt over een sterke infrastructuur van jongerenorganisaties die actief zijn op een brede reeks beleidsterreinen. Veel van deze organisaties willen graag meer jongerenparticipatie. Het LEYC-partnerprogramma stimuleert hen om samen te werken, Code Young te implementeren en verschillende beleidsterreinen met elkaar te verbinden, waarbij jongeren in hun projecten centraal blijven staan. Deze aanpak weerspiegelt een kernprincipe: voortbouwen op wat er al is. Het wiel hoeft opnieuw uitgevonden te worden, maar wat goed werkt moet gewoon worden versterkt. In de toekomst hoeft Leeuwarden niet meer te pleiten voor het recht om gewoon jong te kunnen zijn, oftewel Just. Be. Young; dit zal gewoon als vanzelfsprekend worden geaccepteerd.

13. Indicatie van de begroting *- Feedback moet nog worden verwerkt in dit hoofdstuk*

De geschatte totale projectkosten voor European Youth Capital 2028 bedragen 7 miljoen euro. Naar verwachting zal de gemeente Leeuwarden 4,9 miljoen euro bijdragen. Deze bijdrage is specifiek bedoeld voor LEYC en omvat geen reguliere (periodieke) begrotingen. Ook niet inbegrepen is de betrokkenheid van talrijke professionals van de gemeente die aan LEYC werken, evenals vele professionals van de kernpartners. Het onderstaande overzicht toont de verwachte verdeling van de begroting over de komende jaren.

Geschatte kosten van en financiering voor European Youth Capital 2028 door de gemeente Leeuwarden		
Fase 1 en 2 - 2024 en 2025	Voorbereiding bidbook Selectie en beoordeling juni 2024 - november 2025	€ 710.000
Door de gemeenteraad toegewezen begroting voor voorbereiding (vastgelegd):		**€ 710.000**
Fase 3 - 2026 en 2027:	Voorbereiding van de aanloop en opstart van het LEYC-programma december 2025 - december 2027:	€ 1.790.000
Fase 4 - 2028:	Implementatiejaar 2028	€ 4.000.000
Fase 5 - 2029:	Legacy 2029	€ 500.000
Geschatte implementatiekosten:		€ 6.290.000
Totale verwachte kosten:		**€ 7.000.000**
Geschatte bijdragen uit fondsen, subsidies, sponsoring en programmapartners (minimaal)		€ 2.100.000
Eigen bijdrage van de gemeente Leeuwarden (in totaal - fase 1 - 5):		€ 4.900.000
Verwachte financiering:		**€ 7.000.000**

Investeren in de toekomst

Voor de periode 2024-2029 is een totale begroting van €7 miljoen voor het European Youth Capital-programma toegekend of gereserveerd, waarvan €4,9 miljoen afkomstig is uit gemeentelijke middelen. Deze middelen ondersteunen initiatieven die de positie van jongeren versterken, hun participatie vergroten en een Europese identiteit bevorderen via projecten die de culturele, sociale, politieke en economische dimensies van het stedelijk leven omvatten.

Investeren in jongeren

De gemeente stelt verschillende vormen van financiering beschikbaar om jongeren op uiteenlopende terreinen in hun leven te ondersteunen. Dit varieert van het subsidiëren van jongerenwerk tot financiële bijdragen waarmee jongeren uit gezinnen met een laag inkomen lid kunnen worden van sportverenigingen of culturele lessen kunnen volgen om hun talenten te ontwikkelen. De ondersteuning strekt zich uit van jeugdzorg en jongerencentra tot en met hulp voor jonge ondernemers. Deze financieringsstromen zijn verspreid over meerdere gemeentelijke terreinen. Jaarlijks investeert de gemeente tussen de €70 miljoen en €90 miljoen in onder meer jeugdzorg, jongerenwerk, jeugdgezondheidszorg, life coaching en begeleiding van voortijdig schoolverlaters. Binnen de gemeente wordt LEYC al benut om verschillende beleidsterreinen met elkaar te verbinden en zo de invloed van jongeren op diverse thema's en begrotingen te versterken. Vanaf 2025 wordt daarnaast een structurele begroting vrijgemaakt om, in nauwe samenwerking met kernpartner Tienskip, een nieuw systeem van jongerenparticipatie over verschillende thema's heen in te richten.

Een schat aan ervaring

De gemeente Leeuwarden beschikt over ruime ervaring met het coproduceren en co-financieren van grootschalige evenementen. Het internationaal geprezen 100-dagenproject *Bosk* is hiervan een sprekend voorbeeld: een grootschalige samenwerking tussen Arcadia (de ECoC-erfgoedorganisatie en kernpartner van LEYC) en de gemeente. Dit illustreert de deskundigheid van Leeuwarden in het organiseren van Europese evenementen van formaat, met zowel grote bezoekersaantallen als substantiële financiële inzet. Onze ervaring leert dat private sponsors en fondsen eerder specifieke evenementen ondersteunen dan het verkrijgen van titels. Daarom is onze financieringsstrategie nauw verbonden met het ontwikkelproces van het LEYC-programma.
Binnen onze fondsenwervingsstrategie richten wij ons op financiering voor zowel de LEYC-organisatie als het participatieproces van jongeren—als fundament voor het gehele programma—op nationaal en regionaal niveau. In totaal verwachten we dat externe partijen minimaal €2.100.000 zullen bijdragen. Deze externe middelen worden geworven via een mix van subsidies, bijdragen en fondsen van Europese, nationale en provinciale overheden; partnerbetrokkenheid binnen specifieke programmalijnen; particuliere fondsen en stichtingen; en sponsoring.

Het netwerk van de stad

De gemeente Leeuwarden beschikt over een breed en sterk nationaal en internationaal netwerk, met onder meer banden met Brussel en Den Haag. Onze afdeling Economische Zaken onderhoudt goede relaties met lokale ondernemers en multinationals die in de gemeente actief zijn, evenals met potentiële sponsoren. Wij streven naar inhoudelijke samenwerking op nationaal en Europees niveau om in 2028 het best mogelijke programma voor Leeuwarden te realiseren en ons nationaal en internationaal te profileren als vooraanstaande stad op het gebied van jeugdcultuur, -beleid en evenementen.

Instellingen bundelen de krachten

LWD for EYC 2028 is opgezet in samenwerking met drie kernpartners. Tijdens de voorbereidingsfase leveren deze partners personele inzet en faciliteiten, waarbij slechts een beperkt deel van de bijbehorende uren en kosten wordt doorbelast. Het definitieve bid bevat een helder overzicht van deze bijdragen in natura. De gemeenteraad van Leeuwarden ondersteunt de organisatie van European Youth Capital. Voor de huidige voorbereidingsfase is een begroting van €710.000 beschikbaar gesteld. Voor de vervolgfases zullen de benodigde begrotingen per fase aan de raad worden voorgelegd. In september 2025 besluit de gemeenteraad

over de toekenning van de begroting voor fase 3 (€1.790.000 voor 2026 en 2027). Het resultaat van dit besluit zal in het definitieve bid worden opgenomen. Het resterende gemeentelijke aandeel wordt vastgesteld zodra Leeuwarden de titel officieel toegekend krijgt.

De totale exploitatiebegroting, onderverdeeld per fase, wordt in de onderstaande tabel weergegeven.

Fase	**Totaal EYC - begroting (EUR)**	**Van de gemeente (EUR)**	**Van overige publieke sector (#) (EUR)**	**Van publieke sector (%)**	**Van particuliere sector (*) (EUR)**	**Van particuliere sector (%)**
Voorbereiding van het bidbook - selectie en beoordeling maart 2025 - november 2025:	710.000	710.000	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Voorbereiding op de aanloopperiode december 2025 - december 2027:	1.790.000	De gemeenteraad zal in september 2025 stemmen over de formele toewijzing van de voorbereidingsbegroting van 1.790.000 EUR. In dit stadium is het nog te vroeg om een gedetailleerd overzicht te geven van de co-financieringsbijdragen van andere overheidsinstanties en partners uit de particuliere sector. De voorlopige financieringsstructuur is echter als volgt: ongeveer 70% van de totale begroting zal worden gedekt door gemeentelijke financiering, terwijl de resterende 30% zal worden gedekt door cofinanciering. Deze cofinanciering zal bestaan uit bijdragen van andere overheidsinstanties (16%) en particuliere entiteiten (14%). Nadere specificatie van de verdeling tussen deze bronnen zal worden uitgewerkt naarmate het project vordert en aanvullende toezeggingen worden geformaliseerd.				
Implementatiejaar 2028:	4.000.000					
Legacy 2029	500.000					
	7.000.000	**4.900.000**	**2.100.000**			

Van de € 2,1 miljoen aan cofinanciering verwachten we ongeveer € 1 miljoen te ontvangen van de particuliere sector en € 1 miljoen van andere openbare/overheidsinstellingen. Onze verwachtingen worden in de onderstaande tabel weergegeven. Deze cijfers zijn voorlopige schattingen. In onze definitieve indiening zullen we meer concrete bedragen en bevestigde toezeggingen verstrekken. Indicatie van het aandeel van de publieke sector in de EYC-begroting:

EYC-begroting publieke sector *	**EUR**	**% van totale EYC-begroting**
EU	450.000	6%
Nationale en regionale overheid	650.000	9%
Overige publieke sector	1.100.000	16%
Gemeente	4.900.000	70%
Overige		

Wat betreft EU-financiering werken we momenteel aan verschillende ESF-subsidieaanvragen die verband houden met onderdelen van het LEYC-programma. Een van deze aanvragen is gericht op jongerenparticipatie en betreft een periode van drie jaar, van eind 2025 tot en met 2028. Een andere aanvraag in het kader van het programma 'ESF Social Inclusion', is gericht op activiteiten om sociale uitsluiting te doorbreken en te voorkomen. Deze financiering is bestemd voor het Youth Perspective Fund, dat zich bezighoudt met schuldenproblematiek onder jongeren. Deelname aan dit programma vereist dat jongeren meedoen met

activerings- en participatietrajecten. Naar verwachting zal de financiering enkele honderdduizenden euro's bedragen. De gemeente Leeuwarden heeft een subsidieaanvraag ingediend voor het programma Citizens, Equality, Rights and Values (CERV). Ook is een subsidieaanvraag ingediend voor het Europees Migratie- en Veiligheidsfonds (EMVF), dat bestaat uit het Fonds voor Asiel, Migratie en Integratie (AMIF-subsidie). We verwachten geen kosten voor kapitaaluitgaven, zoals fysieke activa, renovatie van gebouwen en nieuwbouw.

Een uitsplitsing van de EYC-begroting wordt in de onderstaande tabel weergegeven:

Programma-begroting	Begroting voor communicatie en outreach	Salarissen, kantoor, administratiebe-groting	Overige begrotings-hoofdstukken	Totaal EYC-begroting
4.000.000 EUR 57%	1.000.000 EUR 14%	2.000.000 EUR 29%		7.000.000 EUR 100%

> Ik hoop dat LEYC2028 het kloppende hart van een generatie zal worden, waar stemmen die ooit zwak waren nu doelbewust weerklinken, waar dromen van jongeren niet alleen worden gehoord, maar ook worden gebruikt om, steen voor steen, het fundament te leggen voor een betere toekomst. - *Rico*

14. Evenementen van het Europees Jeugdforum

Leeuwarden, een stad met een rijke traditie in het organiseren van grootschalige evenementen, is de ideale locatie voor de *Statutory Meeting* en de *European Youth Capital Award Ceremony*. Dankzij ruime ervaring met internationale bijeenkomsten, goed uitgeruste faciliteiten en een sterke betrokkenheid bij jeugdinitiatieven is Leeuwarden er helemaal klaar voor om van deze evenementen een groot succes te maken.

Expert in evenementenorganisatie

Leeuwarden heeft bewezen in staat te zijn grootschalige culturele, politieke en maatschappelijk gedragen evenementen te organiseren. Van grote festivals tot toonaangevende wetenschappelijke conferenties: de stad blinkt uit in het creëren van een gastvrije en inspirerende sfeer. De evenemententeams zijn ervaren in het coördineren van meerdaagse programma's, met vlekkeloze logistiek, stevige veiligheidsmaatregelen en een inspirerende omgeving voor zowel afgevaardigden als gasten. Met de ervaring als voormalige Culturele Hoofdstad van Europa heeft Leeuwarden bovendien een stevige reputatie opgebouwd als centrum voor dialoog, creativiteit en jongerenparticipatie.

Accommodatie en bereikbaarheid

Met een divers aanbod aan hotels garandeert Leeuwarden comfortabel verblijf voor alle deelnemers. Het aanbod varieert van betaalbare opties tot luxe hotels, allemaal gunstig gelegen nabij de evenementlocaties. De stad profiteert van een uitstekende infrastructuur. Leeuwarden is goed bereikbaar met verschillende vervoersmiddelen en ligt op slechts twee uur van Schiphol, waardoor internationaal reizen probleemloos verloopt. Bovendien zorgen een goed verbonden openbaar vervoernetwerk, fietsvriendelijke straten en duurzame mobiliteitsinitiatieven voor moeiteloze verplaatsingen binnen de stad. Nadere details zijn te vinden in Hoofdstuk 4.

Inzet voor financiële en logistieke ondersteuning

Leeuwarden hanteert een proactieve aanpak in het veiligstellen van financiële middelen om grote evenementen te ondersteunen, zodat de Statutory Meeting en de uitreiking van de European Youth Capital Award zonder belemmeringen kunnen plaatsvinden. Lokale overheden, culturele en onderwijsinstellingen en zakelijke partners zijn bereid bij te dragen via financiering, sponsoring en

ondersteuning in natura. Studenten van NHL University en Firda spelen een leidende rol bij de organisatie van deze evenementen. Daarnaast werkt Leeuwarden nauw samen met Friesland Convention Partners om zowel lokale als Europese evenementen aan te trekken en te organiseren; voor de voorbereidingen van de European Youth Capital wordt voor hen een sleutelrol voorzien.

Leeuwarden belichaamt de geest van het versterken van *empowerment* van jongeren, duurzaamheid en internationale samenwerking: kernwaarden van het Europees Jeugdforum. De stad herbergt talrijke jongereninitiatieven, onderwijsinstellingen en creatieve broedplaatsen zoals LAB058, die inspirerende ruimtes bieden voor jonge leiders en vernieuwers. Met uitstekende locaties, bewezen expertise, solide financiële basis en uitstekende bereikbaarheid is Leeuwarden klaar om een inspirerende en vlekkeloos georganiseerde Statutory Meeting en European Youth Capital Award Ceremony neer te zetten die een blijvende impact zal hebben.

15. Noodplan *- Feedback moet nog worden verwerkt in dit hoofdstuk*

Risico's en risicobeperking

Verschillende belangrijke risico's zijn geïdentificeerd die actief worden beheerd om het succes van Leeuwarden als European Youth Capital te waarborgen.

- **Politieke veranderingen (lokaal):** politieke verschuivingen vormen een belangrijk risico. Hoewel bijna alle huidige partijen in de gemeenteraad de kandidatuur van Leeuwarden steunden - met slechts één tegenstem - worden beslissingen stapsgewijs genomen. Om het momentum te behouden, sluit LEYC nauw aan bij de prioriteiten van de gemeenteraad, waarbij de nadruk ligt op het betrekken van moeilijk bereikbare jongeren en inclusie in alle wijken van de stad en ook in alle 35 dorpen van de gemeente. Het promotieteam van LEYC werkt samen met partners zoals Tienskip, scholen, sportclubs en jongerenwerkers om de participatie te vergroten.
- **Politieke veranderingen (nationaal):** de val van het Nederlandse kabinet, de komende nieuwe verkiezingen en de (tot nu toe onbekende) gevolgen voor gemeenten in het algemeen en voor onderwerpen die belangrijk zijn voor jongeren en voor Leeuwarden in het bijzonder, vormen een risico. Dit kan van invloed zijn op (voldoende financiering van) taken in de jeugdzorg. De gemeente heeft echter veel ruimte als het gaat om jongerenparticipatie. En we hebben voorlopig een voorzichtige schatting gemaakt van de medefinanciering voor EYC door de nationale overheid.
- **Financiering:** legacyplanning is volledig in de structuur van het programma geïntegreerd. De financiële stabiliteit wordt gewaarborgd door externe financiering om de vereiste cofinancieringsdoelstelling van 2 miljoen euro te halen. De toezeggingen in natura van de partners zijn vastgesteld, met actieve betrokkenheid van de provincie en de nationale ministeries.
- **Politieke continuïteit:** in 2026 wordt een nieuwe raad gekozen, wat een potentieel risico vormt. Om dit risico te beperken, is de huidige raad van plan om in september 2025 te stemmen over een voorlopige toewijzing van 1,79 miljoen euro voor 2026-2027, wat duidt op krachtige langetermijnondersteuning. Voortdurende betrokkenheid van politieke en maatschappelijke belanghebbenden, in combinatie met een gerichte communicatiestrategie om de bekendheid van het EYC tijdens politieke transities te behouden, biedt het programma extra zekerheid. Cruciaal is dat zelfs als de volledige politieke steun niet wordt gehandhaafd, sterke regionale en nationale steun de continuïteit waarborgt.
- **Betrokkenheid van jongeren behouden:** het behouden van de betrokkenheid van jongeren is een andere belangrijke uitdaging. De periode 2025-2027 fungeert als een testfase, waarin initiatieven zoals Project500 worden getoetst om onmiddellijke actie en capaciteitsopbouw te bevorderen. Organisaties zoals Tienskip (ideeontwikkeling) en Keunstwurk (projectuitvoering) bieden solide structuren om brede en duurzame participatie van jongeren te ondersteunen.

Sterke punten en haalbaarheid

De grootste kracht van LEYC ligt in haar lokale basis: het merendeel van de ideeën komt rechtstreeks van jongeren zelf. Initiatieven zoals Project500 stellen hen in staat om eigen projecten te starten of begeleiding te

krijgen om hun ideeën verder te ontwikkelen. Deze aanpak stimuleert echt eigenaarschap en duurzame betrokkenheid.
Het project wordt gedragen door een sterk en ervaren team waarin doorgewinterde professionals samenwerken met jong talent, wat zowel kwaliteit als continuïteit waarborgt. Kernpartners Tienskip, Keunstwurk, Arcadia en de gemeente hebben een stevige samenwerkingsgeschiedenis en bouwen voort op de waardevolle lessen uit LF2018.
Het politieke draagvlak is breed en de strategische randvoorwaarden zijn duidelijk, waardoor alle betrokkenen gericht zijn op één gezamenlijk doel: betekenisvolle jongerenparticipatie. De EYC-titel is daarmee gezamenlijke eigendom - niet alleen van de gemeente, maar van een breed netwerk van partners en bovenal van de jongeren in Leeuwarden en de omliggende dorpen. Dit gedeelde eigenaarschap vormt de solide basis voor een veerkrachtig en impactvol EYC-jaar.

Zie BIJLAGE X voor alle bijeenkomsten met jongeren ter voorbereiding op deze tweede indiening.

Afsluitende gedachten van de redacteur:
Leeuwarden is een bijzonder voorbeeld van innovatie en goed functionerende processen op alle terreinen, inclusief jongerenparticipatie - het terrein waar ik het dichtste bij betrokken ben geweest. Een jaar lang was ik voorzitter van de RUN-EU Student Council, en in die rol heb ik van dichtbij ervaren hoe jongeren in onze provincie de ruimte krijgen om zelf leiding te nemen. Deze functie stelde mij bovendien in staat door heel Europa te reizen en mijn ideeën te delen over hoe we een inclusievere en aantrekkelijker toekomst voor jongeren kunnen creëren. Ik werd niet alleen gehoord, maar ook echt serieus genomen.
Met de afronding van dit tweede bid, eindigt ook mijn taak. Maar maak je geen zorgen - jullie zullen snel weer van mij horen. Van mij, én van de tienduizenden jongeren in Leeuwarden die de kracht hebben gekregen om hun stem te laten horen. Wij hebben een stem, en juist nu worden we aangemoedigd die te gebruiken. Dus dat zullen we doen!
— Mihai Căsălean, 20 jaar, internationaal student aan de NHL Stenden Hogeschool in Leeuwarden

Disclaimer: dit is het conceptdocument van LWD voor het bidbook van EYC 2028. Het is een werk in uitvoering en kan nog worden gewijzigd.

Titels van hoofdstukken die nog moeten worden bewerkt op basis van feedback van de jury zijn geel gemarkeerd.

Bijlagen zijn niet in dit concept opgenomen.

Versie: 3 september 2025